Pomurski VESTNIK

MURSKA SOBOTA, 4. AVGUSTA 1960
Leto XII. — Štev. 31 Cena 10 din

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA POMURJE

Vsakdanji prizor iz naših trgovin. Ni dovolj, da je trgovina dobro založena. Tudi urejenost lokalov sodi k sodobnemu trgovanju. (Lokal trgovskega podjetja »Plavica« v M. Soboti)

Investicijski program za steklarno v Beltincih pripravljen

LETNO 30 MILIJONOV STEKLENIC

Steklarna v Beltincih naj bi izdelovala predvsem steklenice do 2 litra velikosti. Za te je na tržišču največje povpraševanje. Precejšnje potrebe za stekleno embalažo so tudi v Pomurju, saj rabi Slatinsko podjetje Radenci letno 5 tisoč ton litrskih steklenic. Naš okraj ima vse pogoje za gradnjo steklarne, saj so v okolici Puconec in tudi drugod bogata ležišča kremenčevega peska. Prav tako ni nobenega problema glede pogonskih virov, saj bi kot energetski vir uporabljali plin v Gančanih. Računajo, da bi zaloge plina zadostovale za približno 15 let, kasneje pa bi uporabljali kot pogonsko sredstvo mazut, to je tekoče gorivo, ki se pridobiva pri destilaciji nafte. Tudi vsi izračuni kažejo, da bi bila nova steklarna rentabilna.

Steklarna bo popolnoma mehanizirana in naj bi zaposlila le okrog 250 ljudi. Letna kapaciteta tovarne bi znašala 13.400 ton steklene embalaže, kar je 30 milijonov steklenic v velikosti od četrt do dva litra. Potrošnja plina bi znašala 5 tisoč 300 kubičnih metrov, kremenčevega peska pa bi porabili letno 9 tisoč ton.

Novogradnja pomeni tako za celotni okraj kot za občino Beltinci precejšnjo obveznost. Zagotoviti bo potrebno med drugim tudi stanovanja za okrog 50 visokokvalificiranih delavcev. Občinski ljudski odbor v Beltincih že zbira sredstva za gradnjo stanovanj. Trenutno pripravljajo vse potrebno za gradnjo 13-stanovanjskega bloka, do leta 1963 pa bodo zgradili še en 8-stanovanjski blok.

Odborniki obeh zborov OLO so na ločenih sejah razpravljali in sklepali o sklepnem računu okrajnega proračuna za preteklo leto ter o zaključnem računu okrajnega investicijskega sklada.

Dohodki lanskoletnega proračuna so znašali 399 milijonov izdatki pa 377 milijonov dinarjev. Zavodi s samostojnim finansiranjem so v lanskem letu z dohodki pokrili izdatke, manjše izgube so prikazane le v Zdravilišču Slatina Radenci in Splošni bolnišnici v Murski Soboti.

Prvi obrisi novega prespektivnega plana soboške občine

KOMUNI BO POTREBNA POMOČ KOLEKTIVOV

V nekaterih podjetjih so že pripravili okvirne perspektivne plane razvoja podjetij — Za potrebe družbenega standarda naj bi prispevali čimveč sredstev delovni kolektivi — Tovarna perila namerava zgraditi 200 novih stanovanj

V soboški občini so se že pričele komisije, ki jih je imenoval občinski odbor Socialistične zveze s pripravljanjem osnutka novega perspektivnega plana. V glavnih obrisih pa so že znane tudi nekatere podrobnosti nadaljnjega razvoja posameznih podjetij v soboški občini.

Podjetje za proizvodnjo kremenčevega peska v Puconcih si že sedaj prizadeva, da omogoči v prihodnjih letih večjo proizvodnjo. Trenutno izvajajo večje raziskave, ki kažejo, da so v Pomurju zadovoljive zaloge kremenčevega peska. Z investicijami, ki bi znašale okrog 30 milijonov dinarjev, bi se proizvodnja kremenčevega peska podvojila.

Povečanje proizvodnje v naslednjih petih letih pa je predvideno predvsem v tovarni perila, tovarni mesnih izdelkov, tovarni mlečnega prahu in v Pomurskem tisku. Z izgradnjo nove tovarne težke konfekcije naj bi tovarna perila omogočila zaposlitev čez 2000 delavcem. Glede na to računajo tudi na gradnjo novih stanovanj in sicer do konca naslednjega perspektivnega plana okrog 200. Ob povečani proizvodnji pa računajo, da bo potrebno zgraditi v večjih krajih po vsej državi primerne trgovske lokale za prodajo izdelkov. Prevladuje pa že tudi mnenje, da bi naj pričeli graditi v sklopu tovarne perila tudi manjšo predilnico.

Rekonstrukcije v ostalih večjih podjetjih naj bi bile končane v glavnem že l. 1961 do 1963, to predvsem v tovarni mesnih izdelkov in v ČZP Pomurski tisk.

Gradbeništvo, o katerem je ljudski odbor na več sejah obširno razpravljal, naj bi doživelo v prihodnjih letih nekatere organizacijske spremembe. Obe industrijski gradbeni podjetji — Sograd in Zidar, bosta ustanavljali nekatere specializirane obrate: tesarstvo, mizarstvo, pleskarstvo itd., glede na potrebe mehanizacije pa naj bi se vsa manjša obrtna gradbena podjetja priključila večjim.

V soboški občini je precej večjih obrtnih podjetij, ki pa imajo skoraj vse enake težave — pomanjkanje delovnih prostorov. Na najslabšem je vsekakor Agroservis, ki brez sodobnejših prostorov ne bo mogel zadovoljiti vseh potreb povečane mehanizacije v kmetijstvu. Zato bo posvetil novi perspektivni plan, kolikor lahko ugotavljamo že sedaj, obrtni dejavnolti precejšnjo pozornost. Obrtno podjetje »Kroj« bo podobno kot tovarna perila zgradilo v prihodnjih letih večjo prodajalno, vendar samo v Murski Soboti, kjer bodo nudili potrošnikom lahko in težko konfekcijo ter sprejemali naročila za izdelavo oblek po meri.

V vseh ostalih obrtnih podjetjih se kolektivi zavzemajo predvsem za izpopolnjevanje mehanizacije kakor tudi za gradnje cenenih delavnic. Podjetje »Blisk« v prvi vrsti računa na gradnjo montažne hale, v kateri naj bi izdelovali ključavničarske in kleparske elemente za potrebe gradbeništva. Preusmeritev v proizvodnjo je v tem podjetju toliko važnejša, ker bodo elektrifikacijska dela na Goričkem kmalu končana.

Že pokongresna konferenca Socialistične zveze je nakazala vrsto nalog, ki jih bo moral obravnavati novi občinski perspektivni plan na področju družbenega standarda. Prva predvidevanja kažejo, da bo moč v naslednjih petih letih zgraditi okrog 250 novih stanovanj s sredstvi občinskega sklada za gradnjo stanovanj. Bolj kot v preteklih letih pa bodo potrebna ta sredstva za gradnjo stanovanj na podeželju, ker sicer ne bo mogoče zagotoviti pravilnega delovanja zdravstvene službe in šolstva. Za Mursko Soboto, kjer so potrebe po stanovanjih večje, pa je računati predvsem na udeležbo delovnih kolektivov v stanovanjski izgradnji. Doslej delavski sveti razen v tovarni perila, še niso določili, koliko stanovanj naj bi zgradila posamezna podjetja v prihodnjih letih.

V večini podjetij poudarjajo, da bodo delavski sveti podrobneje razpravljali o perspektivnem razvoju podjetij že v kratkem.

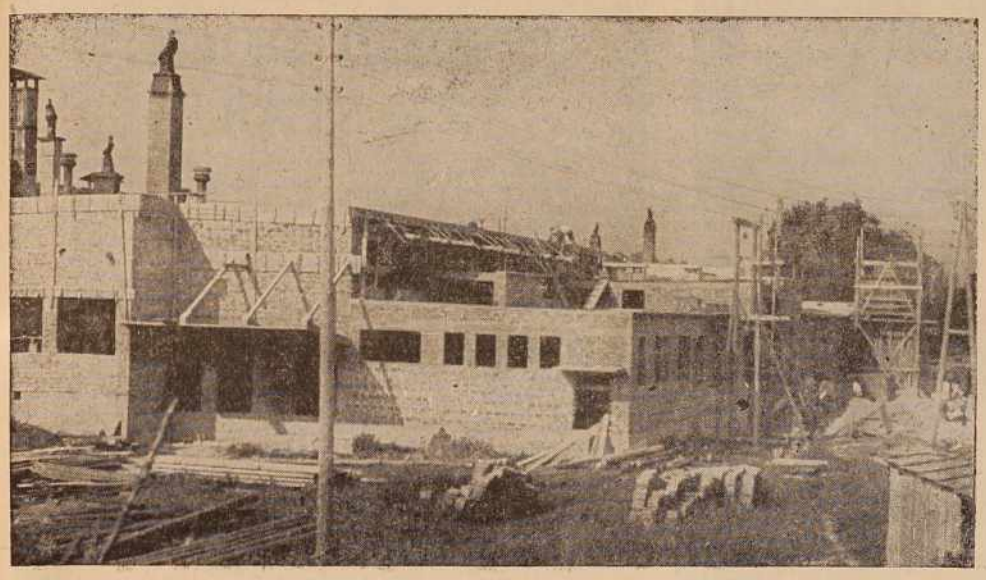

Rekonstrukcija tovarne mesnih izdelkov v Murski Soboti lepo napreduje

ZA PREMISLEK

Naše vaške veselice

Minulo nedeljo sem se ustavil na eni izmed vaških veselic. Bilo je vroče, ljudi polno, da skoraj nisem našel prostora in nove skupine so še prihajale, se ustavljale na cesti in željno iskale prost kotiček pod senco brajde. Med mizami so se vrteli natakarji v uniformah gasilskega društva, nekateri so sicer zaradi poletne vročine slekli suknjiče in odložili kape. Le tisti, ki bi naj skrbeli za red in preprečevali razne izgrede vročekrvnežev, so ostali v zapetih uniformah.

Pozornost vseh pa je nenadoma vzbudil mlad fant, ki so ga spremljali muzikanti. Skupina se je pojavila sredi praznega plesišča na prostoru pod ruto, tako da je lahko pritegnila pozornost vseh. Fant je mahal z rokami, se onemoglo napihoval, kot da bi hotel zaukati, toda iz sebe je spravil le grgrajoče glasove. Na prsih je imel tri trakove — stari znak, da je bil pred kratkim na naboru. Ko je razporedil muzikante okrog sebe tako, da je bil v sredi kroga, jim je z roko zapovedal naj igrajo, nato bahavo segel v hlačni žep, potegnil denarnico, zamahnil z njo nad glavo, nato odprl in vzel denar. Potem se je zopet obrnil proti ljudem, se pačil, poskakoval in z dviganjem rok razkazoval svojo moč. Med tem je od nekod prišla mati, ki jo je prešerno zavrnil, tako da se je kmečka ženica vsa obupana in z občutkom osramočenosti jokaje prerinila med ljudmi na cesto in odšla.

Fant pa je med tem še bolj bahavo potegnil iz žepa denarnico in muzikanti so igrali dalje, ljudje pa stali, gledali in se smejali...

Nihče se ni zmenil za prošnje ženice, nihče ji ni pomagal, pustili so fanta, da se je njegova denarnica izpraznila, nekateri so mu dali potem še vino, ki ga je željno goltal, dokler ni onemogel obležal nekje v slami. Med tem pa je zabava tekla naprej, muzikanti pa so igrali, ljudje plesali, prepevali, se kregali in veselili, dokler niso pozno v noč pijani odkolovrati domov. Morda je nekdo obležal kje ali padel, toda kdo bi se zmenil za take stvari...

To so prizori, ki jih, če že ne popolnoma enakih, pa vsaj podobnih ne srečujemo desetletja in brez dvoma predstavljajo enega izmed zelo mučnih ostankov preteklih let. Morda je danes že skrajni čas, da vsaj tudi o tem nekoliko razmislimo, saj tako razbrzdano pijančevanje ni v čast nikomur. Te prireditve pa so v mnogih vaseh tudi edina oblika zabavnega življenja in zato zaslužijo pozornost, zlasti če pomislimo, da mora naše zabavno življenje biti tudi odraz spremenjenih odnosov med ljudmi, primerno naši socialistični družbi in njenim prizadevanjem, nepa pijančevanje. Zato mora biti razvedrilo zdravo, da bo človeka sprostilo, ne pa uničevalo njegove ustvarjalne in delovne sposobnosti.

Zabave na naših vaseh že dolga leta prirejajo gasilska društva in sicer predvsem zaradi dohodka, ki bi naj sprostil njihovo dejavnost ali bi jim pa pomagal pri urejevanju raznih metarialnih težav, redko pa namenijo dohodek za gradnjo gasilskega doma ali za njegovo opremo. Zato tudi ni nič čudnega, če v gasilskih društvih ocenjujejo uspeh take prireditve le po tem, kakšen je bil dohodek. Ta dohodek pa je odvisen neposredno od tega, koliko vina ljudje popijejo, torej čimbolj so pijani. Poleg tega pa je za »uspeh« veselice najbolj ugodno, če je mogoče dobiti čimcenejše, torej čimslabše vino in ga po najvišji možni ceni prodati. Da se tako dela, potrjuje slaba kvaliteta vina, ki ga pijejo ljudje na teh veselicah. Neposredne posledice samorodnic pa so opazne že takoj, in sicer pri najrazličnejših izbruhih in pretepih, ki se čestokrat dokaj žalostno končajo. Zato pa so tisti prisluženi tisočaki krut davek ostankov družbene zaostalosti.

Ni mogoče sicer odrekati določenega vzgojnega vpliva dejavnosti gasilskih društev, toda potrebno je ugotoviti prav na tem primeru, da je ta dejavnost gasilskih društev našemu družbenemu razvoju izredno škodljiva. Saj imajo na primer na te prireditve dostop tudi otroci, ki tam pijejo in neposredno opazujejo svoje starše in starejše ljudi, kako se opijajo in kaj v svoji pijanosti počenjajo. In zakaj ne bi še sami potem prevzemali teh znamenj junaštva? Zastopniki društva, ki bi naj skrbeli za red, pa vse to brezbrižno opazujejo ali pa še sami pomagajo nositi pijačo in posredujejo le takrat, ko se kje vname prepir.

Brez dvoma bo potrebno, da bo tej dejavnosti tudi gasilska zveza morala posvetiti več pozornosti, kajti to, da bi nadaljevala s preživelimi in oblikovanju socialističnega človeka škodljivimi napadami, ni mogoče dopustiti. Ne bi pa bilo odveč, če bi tudi društva sama skupaj s krajevnimi odbori SZDL in šolskimi odbori ter društvi razmislila, kakšna naj bo veselica v njihovi vasi ter v tem smislu tudi napravila primerne ukrepe.

Od četrtka

SEJA OLO V MURSKI SOBOTI

V soboto so na seji Okrajnega ljudskega odbora v Murski Soboti, kateri sta prisostvovala tudi ljudska poslanca Ivan Kreft in Boris Kocjančič, uvodoma poročali o zaključnem računu okrajnega proračuna ter o zaključnem računu okrajnega investicijskega sklada za minulo leto. Načelnik Tajništva za gospodarstvo pri OLO Peter Vujec pa je za tem poročal o pripravah na gradnjo steklarne.

Oba zbora sta nato na ločenih sejah razpravljala še o šolskih vprašanjih, zlasti pa o ustanovitvi medicinske in strojne srednje šole ter o stanju obratnih sredstev v gospodarskih organizacijah.

REPUBLISKO TEKMOVANJE TRAKTORISTOV BO LETOS V SOBOTI

Ta mesec, 28. avgusta bo v Soboti republiško tekmovanje traktoristov. Organizatorji tekmovanja pričakujejo precejšnjo udeležbo. V okviru tekmovanja bo tudi posvetovanje traktoristov iz vse Slovenije, povorka kmetijske mehanizacije in manjša razstava strojev.

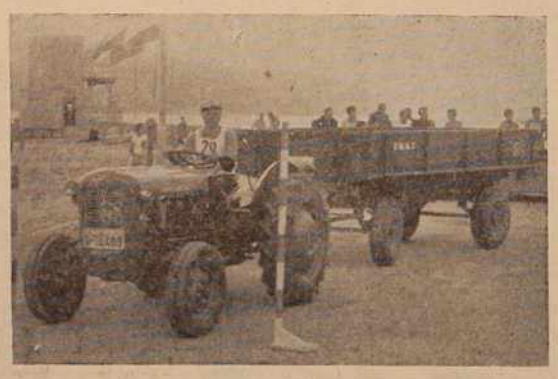

Prvo mesto pri globokem oranju je zasedel na lanskoletnem tekmovanju traktoristov v Kopru Franc Brancl, traktorist KG Črnci-Apače

POSVETOVANJE O KADROVSKIH VPRAŠANJIH IN O STIPENDIJAH

V sredo je bilo v Murski Soboti širše posvetovanje o kadrovskih vprašanjih in o štipendijah, katerega so se razen članov okrajne in občinskih kadrovskih in štipendijskih komisij udeležili tudi predstavniki nekaterih gospodarskih organizacij in ustanov.

Ker je kvalifikacijski sestav zaposlenih delavcev v republiškem merilu najslabši v našem okraju in ker manjka na važnejših področjih okrog 500 uslužbencev z visoko, višjo in srednješolsko izobrazbo, so na posvetovanju zlasti opozorili, naj gospodarske organizacije začnejo same štipendirati potrebne kadre. Opozorili so tudi na to, da bomo v prihodnjih letih potrebovali v vseh panogah gospodarstva, v šolstvu in prosveti, zdravstvu in upravnih službah okrog 1552 strokovno usposobljenih ljudi ter predlagali, naj gospodarske organizacije hkrati skrbe tudi za postopno zagotavljanje stanovanj za potreben kader. -ko

RAZPRAVE O DVOJEZIČNEM ŠOLSTVU V LENDAVI

Minuli četrtek je bila v Lendavi seja sekretariata Občinskega komiteta ZK, na kateri so med drugim razpravljali o dvojezičnem šolstvu. Kljub nekaterim težavam je kvaliteta pouka, kakor zatrjujejo učitelji in inšpektorji, zadovoljiva.

V veliko pomoč tem šolam bodo otroški vrtci, kjer bodo otroci dobili osnove obeh jezikov. Tak vrtec v Lendavi že obstoja, uvajajo pa jih tudi drugod. Zadnje čase vse bolj posvečajo pozornost izpopolnjevanju učiteljev v obeh jezikih.

Na seji so omenili, da je treba dvojezično šolstvo na tem področju še izpopolnjevati in poskrbeti, da se kvaliteta pouka ne bo razlikovala od pouka in ostalih šolah. -ko

DANES V PETROVCIH SEJA ObLO

Danes imajo v Petrovcih sejo občinskega ljudskega odbora. Po širšem poročilu upravnega organa ObLO bodo razpravljali o izločitvi 10 milijonov 700 tisoč dinarjev iz občinskega investicijskega sklada v kmetijske namene. Razpravljali pa bodo tudi o ustanovitvi vrtca na Hodošu ter o poroštvenih izjavah nekaterim gospodarskim organizacijam.

PROSLAVA V MELINCIH

Že zgodaj zjutraj je bilo preteklo nedeljo v Melincih živahno. Na zbirališče so prihajali gasilci, domači in iz sosednjih vasi. Okrog desete ure se je pričela pred gasilskim domom proslava 15. obletnice osvoboditve in 40-letnice gasilskega društva v Melincih. Proslave se je udeležil med drugimi gosti tudi zvezni ljudski poslanec Ivan Kreft. Na proslavi je sodeloval poleg gasilcev tudi pevski zbor prosvetnega društva v Melincih, po programu pred gasilski domom so rejci golobov-pismonoš iz Gančan spustili večje število golobov-pismonoš.

SPREMEMBE CEN PRASIČEM

Za odkup prašičev bodo v kratkem uvedene nove spodbudnejše cene, ki bodo nekoliko višje od sedanjih dogovorjenih, vendar pa bodo tudi kriteriji pri ocenjevanju kvalitete povsem drugačni. Pred kratkim so uvedli ocenjevanje kvalitete — ta se ocenjuje v predelovalnih obratih — po normah JUS, vendar pa so še cene neizpremenjene.

Sprostitev cen in razlika med ocenjevalnimi razredi kvalitete bekonov pa ne bodo ugodni samo za proizvajalca, ki bo tako posvečal večjo pozornost kvaliteti, ampak tudi za predelovalne obrate, ki bodo laže zadostili potrebam trga, ki vse bolj išče mesnate prašiče. Ravno zaradi tega pa bodo cene mesnatih prašičev višje, proizvajalec pa bo za bekone dobil še posebne premije. Nekoliko nižje pa bodo cene za mastne prašiče, predvidoma pa bodo odpadle tudi premije.

VRNILA SE JE 10. PMDB

V torek dopoldne se je vrnila z delovne akcije na avto cesti 10. PMDB »Janez Kaučič-Nande«, ki je bila za vztrajno delo proglašena za 6-krat udarno, 3-krat pa je bila posebej pohvaljena.

Brigadirje je na železniški postaji pričakala godba na pihala ter številni Sobočani, v imenu okrajnih in občinskih političnih forumov pa jih je pozdravil sekretar Občinskega komiteja ZKS Franjo Sonaja in sekretar OK LMS Karel Sukič. Brigadirje so za tem povabili na skupno kosilo.

do četrtka

V mizarskem podjetju „Smreka“ v M. Soboti

Uvedeno nagrajevanje po enoti proizvoda

Po združitvi mizarskih podjetij »Javor« in »Jelka« v Murski Soboti so v novem podjetju »Smreka« nastale zaradi zanemarjenega poslovanja pri »Jelki« in različnih tarifnih postavk v obeh podjetjih velike težave in nezadovoljstvo pri delavcih: Tarifne postavke pri »Javorju« so bile višje kot pri »Jelki« in zato je bilo razumljivo, da je nastala težnja, da bi naj te tarifne postavke obveljale za celotno podjetje. Toda tudi te tarifne postavke (in zaradi tega tudi dohodki delavcev) so bile nižje od ostalih podobnih podjetij v Pomurju.

Zato je delovni kolektiv hotel zvišati tarifne postavke in za to težnjo iskati soglasja pri raznih političnih forumih in občinskem ljudskem odboru. V ta namen so v podjetju sestavili tudi posebno delegacijo, ki je skušala dokazati upravičenost take težnje. Toda tako delegacija kakor tudi delovni kolektiv sta se na raznih sestankih in po številnih razpravah prepričala, da tudi nove tarifne postavke ne bodo rešile težavnega položaja, da niso niti v skladu s prizadevanji naše družbe in tako so se odločili za nagrajevanje po enoti proizvoda.

S tem so odpadle vse tarifne postavke za proizvodne kakor tudi neproizvodne delavce. Za določanje osebnih dohodkov so ostale le tri osnove in sicer delovni učinek, enota proizvoda in dodatek za stalnost. Po teh določbah prejemajo delavci poleg dohodkov po učinku dela še stalnostni dodatek, ki znaša mesečno 1000 din in so upravičeni do njega vsi, ki v tistem mesecu niso izostali z dela, kar bo vplivalo na večjo pozornost pri delu in s tem na zmanjšanje nesreč ter na večjo disciplino. Za določanje učinka dela in s tem za določanje osebnega dohodka pa je podrobno izdelan način nagrajevanja in sicer za vsako enoto proizvoda, tako da si vsak delavec lahko sam izračuna, kakšen bo njegov osebni dohodek v vsakem mesecu.

Posebnost tega pravilnika pa je način določanja osebnih dohodkov delavcev, ki ne delajo neposredno v proizvodnji, torej vodilnih uslužbencev in administrativnega osebja. Te dohodke pa bodo določevali s pomočjo koeficientov, ki so določeni za vsako delovno mesto in na osnovi obračuna povprečja osebnih prejemkov delavcev v proizvodnji.

Pravilnik o nagrajevanju mizarskega podjetja »Smreka« sicer ni popoln in bo brez dvoma bodoči razvoj podjetja zahteval določene spremembe. Toda kljub temu je to prvi smeli korak v soboški občini pri spreminjanju dosedanjega načina določanja osebnih dohodkov na osnovi bolj ali manj mezdnih odnosov. Brez dvoma bodo izkušnje pridobljene pri »Smreki« lahko koristile tudi drugim podjetjem, zlasti pri urejevanju osebnih dohodkov delavcev, ki niso zaposleni neposredno v proizvodnji.

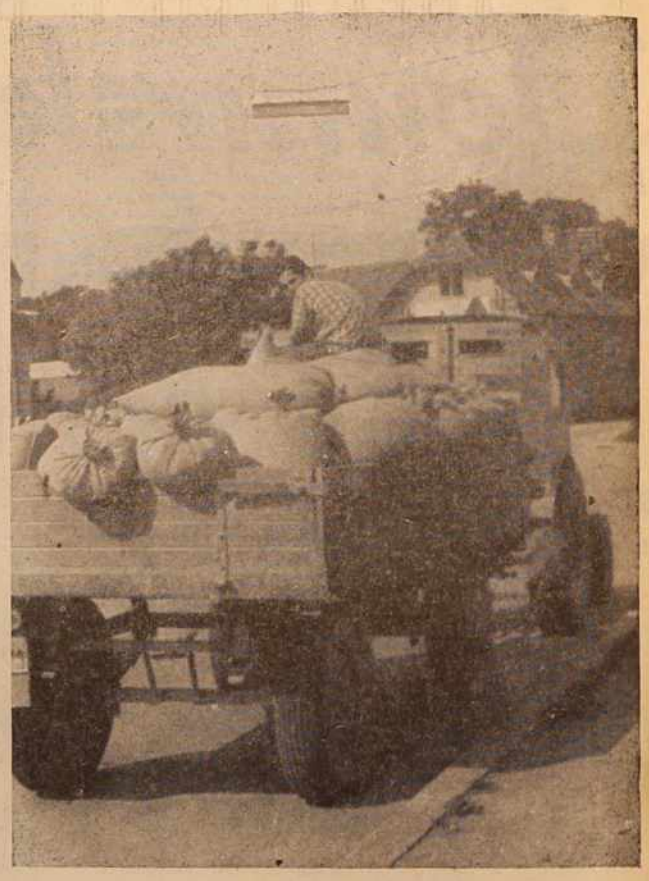

Tudi na cesti je traktor zamenjal konjsko vprego

Pred republiškim tekmovanjem traktoristov

KAKO DOSEČI POKOJNINO?

Predvsem v Društvu traktoristov kakor tudi na nekaterih občnih zborih kmetijskih zadrug so razpravljali že večkrat o tem, kako omogočiti traktoristu, da doseže polno pokojnino. Traktoristi postavljajo to vprašanje tako: vsako leto je tudi v Pomurju več mladih traktoristov. Vendar ugotavljamo, da se mladi ljudje tega poklica kaj hitro naveličajo in se posvetijo šoferskemu poklicu. To ne zaradi tega, ker bi jim ugajal šoferski poklic samo zaradi avtomobila, pa naj bo to tudi kamion, temveč vidijo, da je šoferski poklic sorazmerno udobnejši. Voznik v avtomobilu ni izpostavljen vremenskim neprilikam in tudi vožnja po cesti je mnogo manj utrudljiva kot po njivi. Končno pa tudi nagrajevanje traktoristov v tem pogledu ne kaže nobenih prednosti pred šoferji. Traktoristi zatrjujejo, da noben voznik traktorja ne more doseči v tem poklicu pokojnine, ker prej zboli za raznimi revmatičnimi obolenji, ki so posledica tega poklica.

Sam zakon o pokojninskem zavarovanju doslej ni predvidel za traktoriste nobenih olajšav glede starostne dobe oziroma let službe. Tudi kvalifikacija traktorista v naši izbiri in možnostih ne kaže, da bi lahko traktorista po določeni dobi zaposlili na delovnem mestu, ki bi bilo primerno njegovi strokovni izobrazbi, tako da ne bi bil prizadet. Kmetijske zadruge in posestva, ki zaposlujejo največ traktoristov, na to vprašanje ne vedo dati odgovora. Vendar je problem toliko aktualen, da se mu ne bo moč izogniti ne da bi našli ustrezno rešitev. Kolikor to vprašanje danes še ni aktualno, ker so naši traktoristi povprečno še mladi, je rešitev nujna predvsem zaradi tega, da bodo videli vsi tisti mladi ljudje, ki se nameravajo posvetiti poklicu traktorista, nekoliko ugodnejšo perspektivo.

Letos v Pomurju preko 11 tisoč ton sadja

Pred dnevi je posebna komisija pri Trgovinski zbornici ocenila letošnji pridelek sadja. Ugotovili so, da bomo imeli v našem okraju kljub precej neugodnemu vremenu precej bogato sadno letino. Zlasti lepo kažejo sadovnjaki v višinskih predelih, kjer spomladanska slana ni napravila večje škode.

Kljub temu bo sadja nekoliko manj kot predlani, vendar pa se obeta precejšnja kvaliteta. Po približnih ocenah bo dozorelo letos v Pomurju preko 1000 vagonov jabolk ter 65 vagonov hrušk. Tržni viški pa se bodo pri jabolkah gibali preko 400 vagonov, pri hruškah pa 20 vagonov. Tržni viški bodo brez dvoma še višji, če bodo cene primerne.

Kmetijske zadruge so ponekod že začele pripravljati embalažo in začasna skladišča. Tako ima zadruga v Petrovcih že pripravljeno potrebno embalažo ter skladišča, podobno pa se pripravljajo tudi zadruge Grad, Šalovci, Maučkovci, Prosenjakovci, Ljutomer in druge. Ker bo večina tržnih viškov šla za industrijsko predelavo, se za to pripravljajo tudi predelovalni obrati. V podjetju »Agromerkur« v M. Soboti omenjajo, da bodo lahko predelali v pulpnem obratu okoli 120 vagonov sadja. Za prevzemanje sadja pa se pripravlja tudi poslovna zveza »Brazda« v Ljutomeru, ki sadja ne bo predelovala, ker nima ustreznih prostorov. Sicer pa se obeta na tržiščih veliko povpraševanje, se pravi, da pri prodaji sadja letos ne bo težav.

Letos so uredili na Goričkem več novih sadovnjakov

RAZSTAVIŠČE MARIBORSKEGA TEDNA ODPRTO

Razstavljalci, med katerimi prevladujejo podjetja iz mariborskega okraja, so letos v okviru enotnega programa razstavili svoje proizvode, ki so namenjeni pretežno široki potrošnji. V Prvi dvorani je razstavljena tekstilna industrija, v drugi dvorani je pester izbor izdelkov raznih podjetij prehrambene industruje, opreme in pohištva. V tretji dvorani razstavljajo podjetja elektrogospodarske skupnosti Slovenije, služba higienske zaščite in turistične organizacije. V tem prostoru bo v času Mariborskega tedna tudi modna revija.

UGODNI POGOJI ZA START

Ko z letošnjim letom zaključujemo prvi perspektivni plan, istočasno ugotavljamo pogoje za start v novo petletno obdobje. Najbolj odločilne za realizacijo perspektivnega plana so bile investicije, ki so od leta 1956 zavzemale vedno večji obseg. Ob sorazmerno nizki akumulativnosti našega gospodarstva je bilo potrebno, da so se gospodarske organizacije posluževale vseh možnosti za najemanje posojil in da so skrbele za povečanje lastnih investicijskih skladov. Leta 1956 so znašale skupne investicije v našem okraju 1 milijardo 675 milijonov dinarjev, pri čemer so bila udeležena sredstva zveznega investicijskega sklada le z 63 milijoni, sredstva gospodarskih organizacij z 171 milijoni, 293 milijonov dinarjev pa so znašala investicijska sredstva občin in okraja. Po letošnjem družbenem planu naj bi znašale investicije iz zveznega investicijskega sklada 2 milijardi 257 milijonov, sredstva gospodarskih organizacij 600 in sredstva občin ter okraja blizu 800 milijonov dinarjev. Čeprav bo struktura investicijskih sredstev ob koncu leta morda nekoliko drugačna je ta primerjava vendarle zanimiva in kaže, da so gospodarske organizacije predvsem v preteklem letu in letos nekoliko bolj smelo kot prejšnja leta angažirale za investicijsko izgradnjo sredstva odobrena na natečajih iz zveznega investicijskega sklada. S tem v zvezi se je v zadnjih štirih letih povečal ob večjem družbenem bruto proizvodu tudi narodni dohodek skoraj za 100 odstotkov.

Od leta 1956 se je z vsakim letom zmanjševalo število sezonskih delavcev, v domačih podjetjih pa se je v štirih letih zaposlilo za 50 odstotkov več ljudi. Kakor so bile investicije v gospodarski razvoj najbolj nujne so se v zadnjih 2 letih močneje povečale tudi negospodarske investicije, predvsem vlaganje v potrebe družbenega standarda. Leta 1956 so znašala sredstva skladov za gradnjo stanovanj okrog 150, dočim so se zvišala v lanskem letu že na 340 milijonov dinarjev. Precejšen delež pri gradnji stanovanj so prispevala v zadnjih letih tudi podjetja.

Perspektivni plani občin kot tudi okrajni imajo za naslednjih pet let vsestransko ugodnejše pogoje kot so bili leta 1956. Doslej vložene investicije so že v zadnjih dveh letih omogočile precejšnje povečanje narodnega dohodka čemur naj bi tudi novi prespektivni plani posvetili še prav posebno pozornost.

ADENAUER V PARIZU

Zahodnonemški kancler Adenauer je soboto in nedeljo prebil v Parizu. Kakor je sam izjavil po vrnitvi v Bonn, so razgovori s predsednikom de Gaulom potekali »gladko«. Baje niso porabili niti toliko časa zanje, kakor so predvidevali.

Nato so sledile nove napovedi. Francoski ministrski predsednik Debré bo konec poletja ali ob pričetku jeseni obiskal Bonn, britanski premier Macmillan pa celo konec tega meseca. Prvi obisk naj bi potrdil tesne zahodnonemško-francoske odnose, drugi pa naj bi pomenil neke vrste izvidniško pot.

Komentar

Povezovanje Bonna in Pariza že dalj časa vznemirja London in tudi velikega zaveznika »onstran luže«. Boj med skupnim evropskim tržiščem »šestorice«, v katerem igrata glavno vlogo Francija in Zahodna Nemčija, in pozneje ustanovljenim svobodnim evropskim trgovskim pasom, kjer dominira Anglija, je to igro še bolj razgalil. Nekateri pesimisti celo vidijo v nekakšni »gospodarski vojni« močan dokaz notranje razcepljenosti med zahodnimi zavezniki, ki se je pokazala tudi v različnih nazorih v okviru Atlantske zveze.

Ali pomenijo bonnsko-pariška posvetovanja korak naprej k razcepljenosti Zahodne Evrope ali ne? Trenutno še ne vemo za rezultate pariškega srečanja, ker jih uradno skrivajo. Vendar kaže, da je Adenauer prevzel vlogo pomirjevalca.

Predsednik de Gaulle je zadnje čase potiskal v ospredje znani načrt o nekakšnem sistemu rednih političnih posvetovanj med članicami zahodnoevropskega skupnega tržišča »na najvišji ravni«, s čimer bi nekako odrinili britanski vplив tudi na političnem področju. V tem predlogu vidijo mnogi francoska prizadevanja, da bi imela Francija med zavezniki v okviru »šestorice« v prihodnje vodilno vlogo. (Prizadevanja de Gaulla, da vrne Franciji »nekdanjo slavo«, so svetu znana!)

Vsekakor bi pariški diplomati odmerili tudi nemški diplomaciji primerno vlogo, če bi se v celoti zavzela za te ideje. Vendar kaže, da se kancler Adenauer tokrat ni zaletel. V predložena politična posvetovanja šestih v okviru posebnega tajništva je pripravljen privoliti samo v primeru, če tako ravnanje ne bo še bolj ločilo zahodnih zaveznikov med seboj ter razburilo Angleže in Američane. V Bonnu ne smejo niti za hip pozabiti, da jim je v njihovem stališču »krepke roke« glede Berlina potrebna britanska in ameriška pomoč. Sama Francija bi v tej igri s svojim vplivom ne zadoščala.

Ni dvoma, da bodo napovedani obiski razjasnili zamotani položaj. Na vseh straneh poudarjajo, da bi moral Zahod odstraniti nepotrebno »trgovinsko vojno« z medsebojnim popuščanjem, pa tudi razlike v političnih ni strateških nazorih. Vprašanje je le, kdo bo popustil in koliko. Praksa kaže, da je treba popuščati na obeh straneh, ker sicer ni mogoče doseči kompromisa. Če pa v Parizu in Bonnu zares kujejo nekakšni »celinski blok«, kot vedo povedati nekateri, je seveda stvar povsem drugačna. Taki nameni bodo zahodne vezi še bolj razrahljali.

OBISK VISOKEGA GOSTA

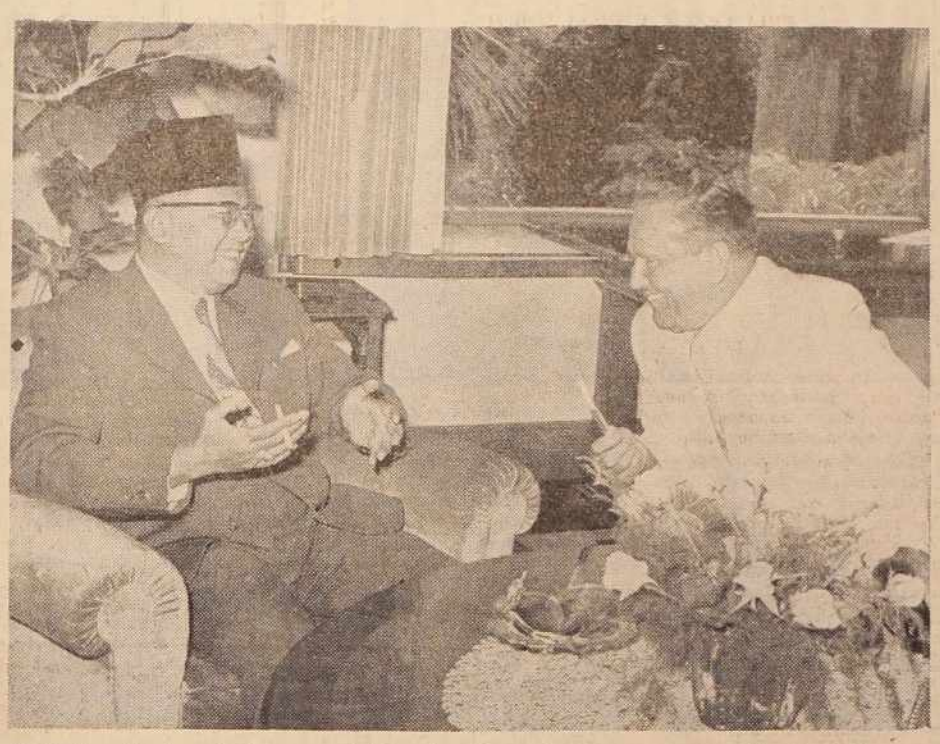

Prejšnji petek je prispel na uradni obisk v Jugoslavijo ministrski predsednik indonezijske vlade Džuanda Kartavidžaja. V naši sredi se bo zadržal do 3. avgusta. Med svojim obiskom si je visoki indonezijski gost ogledal poleg Beograda Črno Goro in dele Hrvatske in Slovenije. Uradne razgovore je imel s predsednikom Titom in najvišjimi predstavniki na Brionih, kakor kaže tudi gornja slika. O vsebini razgovorov bomo poročali prihodnjič, po zaključku samega obiska.

Indonezijski prvi minister se je rodil l. 1911 v Tasikmaliji na Zahodni Javi. Diplomiral je na visoki tehnični šoli v Bandungu. Januarja l. 1946 je postal direktor Direkcije železnic na Javi, pozneje pa minister za promet v dveh vladah socialista Šahrira. Ta položaj je ohranil tudi v Šjarifundinovi vladi l. 1947.

Po razglasitvi popolne neodvisnosti Indonezije decembra leta 1949, je postal minister za socialno politiko. Ob pričetku junija l. 1953 se je umaknil v opozicijo, ko je Šastroamidžojo sestavil svoj kabinet. Narodni poslanec indonezijskega parlamenta je postal l. 1950, ko je ta pričel delovati. Na prvi dejanskih skupščinskih volitvah je bil izvoljen za poslanca.

OD TEDNA DO TEDNA

NEREDI V RODEZIJI

SALIBURY — Kakor poroča agencija Reuter, so večki deli afriških četrti Salisburyja in Bulavaja požgani, polni zapori domačinov pa čakajo na razprave. V neredih je bilo ubitih 11 oseb. Baje je v mestih Salisbury in Bulavaji težko najti pisarno, ki bi imela dovolj uslužbencev, ker so jih vpoklicali v vojsko ali pomožno policijo.

Po mnenju agencije je za nemire delno kriv predsednik tamkajšnje vlade Whitehead, ker se ni hotel sestati s predstavniki domačinov. Sedaj sicer skuša z raznimi ugodnostmi pridobiti domače prebivalstvo, vendar ne kaže na uspeh.

AZIJSKI BREZATOMSKI PAKT

PEKING — Predsednik kitajske vlade Cu En Laj je izjavil, da je Kitajska pripravljena skleniti mirovni pakt, ki bi vključeval tudi ZDA. Z njim naj bi upostavili brezatomski pas v Aziji in na Zahodnem Pacifiku. Zavzel se je tudi za politiko miroljubnega sožitja.

ZMAGA DEMOKRATOV

SEUL — Parlamentarne volitve v Južni Koreji so prinesle zmago nekdanji opozicijski stranki za časa Sing Man Rija — demokratski stranki. Število izvoljenih poslancev na listi nekdanje vladajoče liberalne stranke je močno padlo. Vendar tudi sedaj na obeh straneh govore o zlorabah na volitvah. Osrednja volilna komisija je razveljavila rezultat v nekaterih volilnih okrožjih.

Poročajo, da večje skupine demokratskih pristašev uničujejo stanovanja pristašev nekdanjega Sing Man Rijevega režima. Preti nevarnost, da bo v deželi spet zavladal nered.

VOLITVE NA CIPRU

NIKOZIJA — Na nedeljskih skupščanskih volitvah na Cipru so dobile vse sedeže v bodoči skupščini one politične skupine, ki jih vodita izvoljeni predsednik Makarios in podpredsednik dr. Kučuk. Makariosova Domoljubna fronta se je povezala s KP ter si zagotovila vseh 35 sedežev, kolikor je določeno za predstavnike Grkov. Turška manjšina bo imela 15 sedežev.

Zanimivo je, da je skupno volilo le 65 odstotkov vpisanih volilcev. Neodvisni kandidati, med katerimi so bili tudi pristaši voditelja odporniškega gibanja proti Angležem — Grivasa — so povsod pogoreli.

NEODVISNA DAHOMEJA

PORTO NOVO — V noči od 31. julija na 1. avgust so svečane salve iz topov naznanile rojstvo nove afriške republike — Dahomeje. Predsednik vlade Hubert Maga je neodvisnost razglasil z balkona svečano okrašene vladine rezidence. Dahomeja je bila britanska kolonija. (AFP)

VOJSKA IN PLAČE

Zahodnonemški časopis »Münchener Illustrierte« je v eni svojih zadnjih številk objavil podatke o tem, kakšne mesečne plače prejemajo vojaki v posameznih zahodnih armadah.

Na JAPONSKEM prejema vojak 22 dolarjev, poročnik 48, polkovnik 190 in general 250.

Na ŠVEDSKEM prejema vojak 15 dolarjev, podporočnik 390, polkovnik 665, general pa 690.

V ZDA dobi vojak 86 dolarjev, oz. 570, če vzdržuje družino, podporočnik 1390, general s štirimi zvezdami pa 7690.

V BELGIJI dobi vojak 6 dolarjev, podporočnik 215, polkovnik 455 in general 612.

V ŠVICI ima vojak v času vojaških vaj 22 dolarjev, podporočnik 78, polkovnik 160 in poveljnik korpusa 230.

V FRANCIJI prejme vojak 2,10 dolarja, podporočnik 190, polkovnik 430 in general 600.

V ANGLIJI dobi novinec 52 dolarjev, podporočnik 160, polkovnik 520 in general 722.

V Z. NEMČIJI prejme novinec 90 dolarjev, kapetan 241, polkovnik 435 in general 674.

Kongoški vozel

Glavni tajnik OZN Hammarskjöld se mudi že nekaj dni v glavnem kongoškem mestu Leopoldvillu, da bi se s člani tamkajšnje vlade pomenil o akciji Združenih narodov. Poseben problem predstavlja provinca Katanga, ki se je samovoljno odcepila od matične dežele in skuša najti s pomočjo posebnih delegacij podporo pri zahodnih deželah. Očitno je, da tako separatistično politiko tamkajšnjega predsednika Čombe podpirajo ameriški in belgijski krogi.

Prvo srečanje — Premier Lulumba (levo) in glavni tajnik OZN Hammarskjöld

Kongoška vlada zahteva, naj OZN pošljejo svoje čete tudi v to provinco in naj se belgijske čete povsem umaknejo s kongoškega ozemlja. Po nekaterih vesteh sodeč, je v Kongu še 8500 belgijskih vojakov, čete OZN pa štejejo 11.115 mož. Predstavniki Združenih narodov se mude tudi v Bruslju, da bi se domenili z belgijsko vlado o ukrepih, ki bi pomirile napeti položaj v nekdanji belgijski koloniji.

Predsednik kongoške vlade Lulumba je te dni obiskal Kanado in ZDA z željo, da bi si zagotovil finančno in tehnično pomoč. Kanadski bančniki ne bodo financirali gradnje v Kongu, medtem ko so načrt ameriške pomoči tej deželi predložili že predsedniku Eisenhowerju. Po nekaterih vesteh sodeč so ameriški finančniki pripravljeni financirati celotni razvoj energetske in rudarske industrije v Kongu.

TELEGRAMI

— Iz Beograda je odpotovala skupina šestih mladincev na Kubo, kjer bo sodelovala pri gradnji vseučiliškega središča v Sierri Maestri. (Tanjug)

— Na indijski reki Codavari se je v ponedeljek potopila mala rečna ladja. Devetindvajset oseb je utonilo, šestnajst pa se je rešilo. (AP)

— V neki nočni prometni nesreči je bil ranjen glavni tajnik afriškega nacionalnega kongresa Kenija Tom Mboja. Njegov avtomobil je trčil v neki drugi avto, ko se je vračal z zborovanja v bližini Najrobija. (Reuter)

— Po sporočilu kitajske vlade so se kitajske čete umaknile 20 km od meje, kot sta se domenili obe vladi. Zaradi kitajskega vdora pred nedavnim je prišlo do incidntov. (AFP)

— Kakor piše londonski »News Cronicle«, ima južnoafriška vlada v bližini mesta Benoni veliko koncentracijsko taborišče, v katerem živi kakih 14.000 domačinov, po večini mladeničev do 20 let. (Tanjug)

— V alžirskem mestu Oran so francoske oblasti usmrtile tri Alžirce, ki so sodelovali v »različnih atentatih« na francoske predstavnike. (AP)

DVE OSEBI: ENA IZBIRA

DEMOKRAT KENNEDY ALI REPUBLIKANEC NIXON? — KAJ SODI AMERIŠKA JAVNOST O OBEH KANDIDATIH

ZA PREDSEDNIKA ZDA — MNENJE GALLUPOVEGA INSTITUTA: 52:48 ZA DEMOKRATA

Američani sedaj že poznajo kandidata za bodoči predsedniški položaj. Predstavniki demokratske stranke so izvolili na svoji letni konvenciji za svojega zastopnika »moža z otročjim obrazom« Kennedyja, republikanci pa dosedanjega podpredsednika ZDA Richarda Nixona. Odločitev bo padla v septembru. Pravijo, da ni bila doslej še nikoli tako majhna razlika v številu pristašev ene in druge stranke.

Oba kandidata sta še zelo mlada. Nixonu je 47, Kennedyju pa 43 let. Pravijo, da si je Nixon kot osemletni podpredsednik pridobil izkušnje in da je zato sposobnejši za predsednika. Vendar ima tudi njegov tekmec bogato politično preteklost. Že pred trideset leti je postal član Predstavniškega doma, pozneje — od l. 1952 dalje pa je bil član Senata. Ima pa seveda tudi to prednost, da predstavlja tisti del ameriškega ljudstva, ki lahko kritizira osemletno republikansko vladavino.

Kennedy se je pokazal med vojno kot mornariški častnik zelo hraber in to njegovo odliko radi poudarjajo v predvolilni kampanji. Tudi Nixon je služil v mornarici, vendar o njegovi vojaški kariери ne slišimo kdo ve kaj. Demokratski kandidat je nenavadno živ, gibčen in odločen, medtem ko snuje Nixon kot tiha, vztrajna osebnost brez one živosti, ki pritegne Američane.

Med obema je velika razlika po rodu. Nixon je iz skromne družine, Kennedy pa iz bogate družine in je tudi sam večkratni milijonar. Vendar ne smemo pozabiti, da je prvega kandidirala stranka, za katero stoji večina velikih ameriških finančnikov, vsekakor pa več, kot za demokrati. Po svojih desnih težnjah tem krogom tudi ustreza. Razlike, ki izvirajo iz družinskih razlogov, potemtakem ne bodo igrale posebne vloge.

Ameriški siddikati, ki štejejo kakih 16 milijonov članov, bodo po tradiciji podprli demokratskega kandidata, ker so večino svojih pridobitev izbojevali prav za časa vladavine demokratov. Nixon se je sicer skušal približati tem množicam, ko je pred meseci posredoval v znani jeklarski stavki, toda sindikalni funkcionarji ga smatrajo za pristaša znanega protidelavskega Taft-Hartleyevega zakona in predstavnika republikanske desnice.

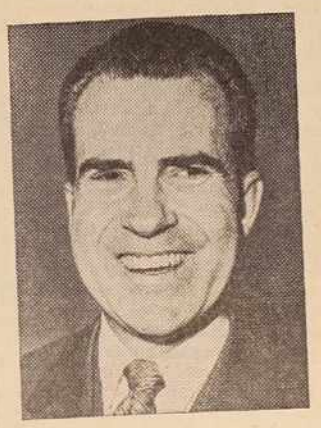

Dva kandidata: Nixon in Kennedy

Ali je kakšna razlika v zunanje in notranjepolitičnih nazorih obeh kandidatov? Za mednarodno javnost je posebno značilna druga. Nixon je bil skoraj ves čas za politiko sile, za znane Dulesove teze. V »il« novejšem času pa se je »spremenil« in podpiral Eisenhowerjevo politiko, ki je pripeljala do srečanja s Hruščevom in štiristranske konference. Sedaj pa se spet vrača na svojo staro pot: podpira ameriško oborožitev ter zavrača vse, kar prihaja z Vzhoda. Kot kaže, je med mnogimi vplivnimi ameriškimi krogi prevladal spet kurz »hladne vojne«. Kennedy se je poprej zavzemal za popuščanje, tik pred volitvami, pa je postal spet bolj »oster«.

Kot je znano, je Moskva zadnje čase večkrat napadla Nixona. Zato pa je z mnogo simpatije govorila o demokratu Stevensonu, ker je pričakovala, da bi on postal demokratski kandidat. Po Kennedyjevem imenovanju prihajajo od tam motnje izjave. »Izvestija« so n. pr. napisale, da še ni znano, kakšne namene ima Kennedy. Napadel je Eisenhowerjevo upravo, vendar ne predlaga nobene nove politike.

In vendar kažejo nekatere njegove izjave iz prejšnjih časov ter namigovanja, da bo Stevensona imenoval za zunanjega ministra, če zmaga, kakšni so njegovi zunanjepolitični smotri: je za krepitev NATO, pa tudi za določene spremembe v atlantski družini. Ni za popuščanje v berlinskem vprašanju, vendar meni, da ib ga morali rešiti v kompleksu nemškega problema. Tudi se ne zavzema za priznanje LR Kitajske, vendar bi se morali truditi za zboljšanje odnosov s to deželo ter tako pripraviti pogoje za rešitev vseh spornih daljnovzhodnih vprašanj. Razen tega računajo na njegovo gibčnost in široko razgledanost, s katero se Nixon ne more ponašati.

In kaj pravi ameriška javnost? George Gallup, direktor znanega inštituta za ugotavljanje javnega mnenja, je izvedel po znanem sistemu, ki zajema dejansko povprečje sodobne Amerike, široko anketo o tem, za koga se bodo odločili volivci. Odgovor je bil naslednji: 52 odstotkov za Kennedyja, 48 odstotkov pa za Nixona. Podatki govore, da priljubljenost prvega vse bolj raste. Po anketi Kennedy vodi v treh velikih ameriških območjih, medtem ko Nixon samo v enem. Vendar je razlika med številom pristašev enega in drugega zelo majhna. Treba bo torej počakati na volitve same.

VII. festival jugoslovanskega filma v Pulju končan

RAZDELJENE SO PRVE „ZLATE KOLAJNE“

V Pulju se je v nedeljo končal letošnji festival jugoslovanskega filma. Žirija je za najboljši letošnji igrani film proglasila »Deveti krog« proizvodnje »Jadran-film« v režiji Franceta Štiglica in ga nagradila z nagrado »Zlata arena«, a drugi najboljši film so proglasili film »Vojna« režiserja Veljka Bulajića iz proizvodnje »Jadran-filma«, za tretji najboljši film pa film »Tri Ane« v režiji Branka Bauerja iz proizvodnje »Vardar-filma«.

Denarno nagrado in »Zlato areno« za režijo je prejel Veljko Bulajić za režijo filma »Vojna«, denarno nagrado in »Zlato areno« za scenarij »Devetega kroga«, nagrado za fotografijo Ivan Marinček za film »Deveti krog«, nagrado za ozvočenje Franjo Jurjec za ozvočenje filma »Akcija«. itd. Denarno nagrado za najboljšo glavno moško vlogo in »Zlato areno« je prejel Tonči Vrdoljak za vlogo v filmu »Vojna«, nagrado za najboljšo žensko vlogo Dušica Žegarac za vlogo v filmu »Deveti krog«, nagrado za najboljšo moško epizodno vlogo Branko Tatić za vlogo Vojnovića v filmu »Deveti krog« in za vlogo Nešića v filmu »Tri Ane«, nagrado za najboljšo epizodno žensko vlogo pa je dobila Svetlana Mišković za vlogo Ane v filmu »Tri Ane«.

Podeljene so bile tudi nekatere posebne nagrade in posebne diplome italijanskemu scenaristu Cesaru Zavattiniju za scenarij filma »Vojna« in poljski igralki Evi Krzyzewski za vlogo v filmu »Vojna«. O dosežkih letošnjega festivala jugoslovanskega filma v Pulju bomo obširno poročali v prihodnji številki.

Na sliki: prizor iz slovenskega filma »Akcija«, s katerim so odprli letošnji festival jugoslovanskega filma v Pulju. Skupno je bilo letos prikazanih v Pulju 14 kratkih in 11 celovečernih umetniških filmov. Nagrade »Zlata arena« so bile letos podeljene prvič, skupno pa so podelili za dva milijona dinarjev denarnih nagrad.

Odgovor na članek „ZAKAJ TAKO?“

Zaradi tega, da bi bila širša javnost pravilno obveščena o točnih podatkih glede članka »Zakaj tako?«, ki ga je poročal P. V. z dne 28. julija t. l., kjer pisec pravi, da muzej NOB v Ljutomeru 22. julija ni bil odprt, kljub temu, da je o tem obvestil Pomurski vestnik prebivalstvo, podaja uprava muzeja v zvezi s tem sledeč odgovor:

Javnost o tem, da bo 22. julija t. l. muzej odprt sploh ni bila pravočasno obveščena, kajti Pomurski vestnik se je izšel z zamudo in prišel v Ljutomer šele v soboto, 23. julija. Uredništvo Pomurskega vestnika se je zaradi tega tudi opravičilo s kratko notico. Kje je pisec zvedel, da bo muzej odprt, ne vemo?

Muzej NOB v Ljurtomeru je bil kljub temu tega dne nekaj časa odprt, ker pa ni bilo obiskovalcev (saj še niso za to vedeli) in ker sem imel nujen opravek, sem moral predčasno oditi.

Pisec je uvodoma pogrešil, saj pravi, da bo muzej odprt za občinski praznik. Občina Ljutomer slavi svoj občinski praznik 1. junija, nikakor pa ne 2. julija, ko je dan vstaje.

Dobro bi bilo, da bi se tudi malo jasneje izražal in ne bi pisal nesmislov. Tako v članku beremo: »O tem je javnost obvestila upravo Pokrajinskega muzeja . . .« Kako more javnost obveščati upravo muzeja?

UPRAVA MUZEJA NOB
Ljutomer

Pripomba uredništva:

Objavljamo nespremenjen dopis uprave muzeja NOB Ljutomer zaradi lažje presoje kritičnih pripomb. Hkrati pa se moramo tudi opravičiti zaradi »tiskarskega škrata«, ki si je pri zadnji številki zaradi odsotnosti korektorja v tiskarni le nekoliko preveč privoščil. Zato ponovno objavljamo članek.

ZAKAJ TAKO?

Za minuli petek, ob slovenskem narodnem prazniku, je bilo sporočeno, da bodo odprti tudi muzeji narodne osvoboditve. O tem je javnost obvestila tudi upravo Pokrajinskega muzeja preko časopisa in sicer v Pomurskem vestniku z 21. julija t. l. in to verjetno na osnovi predhodnega sklepa upravnega odbora. Toda na žalost so vsi tisti, ki so si hoteli ogledati muzejsko zbirko v Ljutomeru, ostali razočarani, ker so muzejska vrata ostala — zaprta in to ves dopoldan.

Tak odnos uprave muzeja do obiskovalcev in javnosti ni mogoče pohvaliti in niti ne prezreti!

Napake, na katere opozarja uprava muzeja torej ni zagrešil avtor članka, ampak so nastale po čudnem naključju. Naj še dodamo, da je predzadnja številka res izšla z veliko zamudo, saj je bila dotiskana šele v četrtek dopoldne, a so jo v Murski Soboti prodajali že v četrtek.

Prosimo, da bralci oprostijo tiskovne napake, ki pa, menimo, ne spremenijo dejstva, da Muzej NOB v Ljutomeru omenjenega dne ni bil odprt, čeprav je bilo to sklenjeno na seji upravnega odbora Pokrajinskega muzeja, kot nas je seznanila uprava in da torej ni kriva tega pozno izišla številka Pomurskega vestnika. Sicer pa se nam zdi, da je uprava muzeja dovolj jasno pojasnila, zakaj ni bil odprt.

UREDNIŠTVO

POMURSKI FILMSKI BAROMETER

V soboto in nedeljo bodo v Križevcih pri Ljutomeru predvajali kinemascopski film »Cesta, dolga leto dni«, ki ga je za zagrebški »Jadran-film« posnel znani italijanski režiser Giuseppe de Santis. Križevčani si bodo nedvomno z zanimanjem ogledali to delo o osamljenih ljudeh nekega kraškega kraja, ki so sklenili zgraditi to cesto, da bi spajala njihovo vas z dolino. Vendar pa služi gradnja ceste režiserju le kot ozadje za njegov glavni namen: razne psihološke in druge spremembe, ki jih doživljajo spričo svojega sklepa prebivalci Čagore. Film je vzbudil veliko pozornost tudi v svetu. Tako je napisala o njem ameriška kritika, da je De Santisov smeli »jugoslovanski podvig« z nekoliko preveč lepimi kmečkimi ženami, vendar pa kljub temu goreč filmski borec za dostojanstvo in srčnost preprostega človeka evropskega kontinenta.

V Lendavi bo ob koncu tega tedna na sporedu ameriški barvni kinemascopski film »Zlomljeno kopje« s Kathy Jurado, Spencer Tracyjem in Robertom Wagnerjem v glavnih vlogah. Film obravnava primer Indijanke, poročene z belcem in njenega sina — polindijanca. Tudi ta film ne more skriti težnje, da bi prišla do izraza premoč in superiornost belega človeka, čeprav se Indijanci skrivajo pod imenom belega človeka. Sredi prihodnjega tedna pa bo v Lendavi na sporedu italijanski film »Krik«. Film je izredno bogat po človeški in socialni vsebini in je vsekakor vreden ogleda. Čeprav je predvsem drama enega samega človeka, v njem ni težko odkriti tiste siromašne Italije, ki so nam jo predstavili neorealisti. Brezposelno tavanje delavca Alda (Steve Cochran) po megli in blatu, poniranje vas spričo vojaških interesov in osamljen krik žene brez pomoči, ni težko razumeti kot simbolčen krik celotnega razreda. V filmu nastopajo tudi Alida Valli, Dorian Gray, Betsy Blair, Gabriella Pallota.

V Murski Soboti bomo videli še ta teden ameriški barvni kinemascopski film »Zadnji lov«, v začetku prihodnjega tedna pa ameriški barvni film v vistavisionu »Smešen obraz«, pri katerem sodeluje kot koreograf tudi Fred Astaire. Igrajo Audrey Hepburn, Fred Astaire, Michel Auclair, Kay Thompson in Robert Fleming. »Smešen obraz« je ocenila kritika kot predvsem civilizirano nastrojeno zabavo, musical poln veselih dovtipov in dogodkov (izredno uspešen musical »Kralj in jaz« smo videli pred kratkim), kot film, ki ni toliko spektakl, kot je duhovit. Nekateri kritiki so ocenili film kot najbolj ljubek musical zadnjih let. Omeniti velja razkošno fotografijo filma in predvsem koreografijo, ki je njegova največja vrednost. Dalje je nudil film možnost Audrez Hepburn, da razvije lestvico svojih igralskih in plesnih sposobnosti. Fred Astaire navzlic svojim petim križem poje in pleše z enako svežino in poletom kot pred skoraj tremi desetletji, ko je kot partner Ginger Rogers in Eleanor Powell bil na vrhuncu svoje kariere. Film je izdelek družbe »Paramount«.

Sledil bo ameriški barvni kinemaskopski film »Avtobus na stranski cesti«. Za družbo »20 Century Fox« je film posnel režiser Victor Vicas, v glavnih vlogah pa nastopata Joan Collins in Jayne Mansfield. Za gledalce je film o usodah potnikov v starem razmajanem avtobusu na 60 milj dolgi progi med Rebel Cornersom in San Juanom prav gotovo pravlačen že zaradi svoje književne osnove, svojevrstnih usod in dramatične napetosti ob koncu filma.

V Beltincih bo v soboto in nedeljo na sporedu indijski film »Avara«, v Ljutomeru pa ob istem času ameriški barvni vistavisionski film »Artisti in modeli«. Sredi prihodnjega tedna bo v Ljutomeru na sporedu II. del sovjetskega filma »Ivan Grozni«. Ob tem filmu režiserja Sergeja M. Eisensteina, v katerem nastopajo znani Nikolaj Čerkasov in drugi, omenja kritika predvsem obilno likovno bogastvo filma, dramatično uporabo svetlobe, govorico prizorišč in kostumov, igro človeških likov, skrbno zlivanje glasov in glasbe ter mogočni razvoj filma. Film je vsekakor vreden ogleda in nudi obilo snovi za razmišljanje. Z njim je imel njegov pokojni režiser mnogo nevšečnosti, saj so sovjetske oblasti najprej prepovedale prikazovanje prav tega II. dela z motivizacijo, da »pači« zgodovinska dejstva. Film so mnogi kritiki ocenili kot »najboljši film vseh časov«, Eisenstein pa njegove premiere žal ni dočakal.

Mladina čisti obcestne jarke. Pri delu jim pomaga Viktor Horvat, Štefan Jaklin (v ozadju z motiko) in Franc Berden (gre po poti)

Vode premalo in preveč

Stisnjena med pobočji dveh hribov, porastlimi z goricami, se sredi ozkega pasu dreves vije hudourniKovi strugi podobna pot, se počasi vzpenja po hribu proti vzhodu, dokler ne pride na vrh in se razleze po grebenu gričev. Ob njej so nasajene hiše, v dolini bolj na gosto, ob pobočju bolj redko, a na grebenu že popolnoma raztresene. Videti je, kakor da bi one v dolini nasukale vode ob močnejših nalivih. Razen v jesenskem času, ko se začne trgatev, je po teh poteh mirno, v dolini tiho, le ob popoldanskem času, ko se vračajo ljudje iz mesta, iz tovarn, pisarn, trgovin, je slišati smeh, pogovor ter ob nedeljah, ko Lendavčani zapustijo od poletnega sonca razgrete in soparne ulice ter se napotijo v prijeten hlad goric in zidanic.

Tak pogled se nam nudi, če bi tam z vrha Sv. Trojice opazovali pod našimi nogami ležeče Lendavske gorice in skušali odstraniti tančico, ki zagrinja življenje v tej dolini. Verjetno ne bi odkrili ničesar velikega. Zjutraj ljudje odhajajo, popoldne in zvečer se vračajo, ponoči v nižini ležečih vaseh razsvetljijo okna električne luči, po vrhovih zabrlijo petrolejke, odnekod se oglasijo radijski sprejemniki...

Toda to bi bili le premedli vtisi. Ko se prebivalci vrnejo z dela, se često zbirajo bodisi popoldan ali zvečer in razpravljajo o tistih stvareh, ki so vsem skupne, ki segajo tudi preko hišnih pragov. Takih problemov sicer ni mnogo, vsaj kot bi lahko povzel iz razgovora s predsednikom krajevne organizacije SDL Štefanom Jaklinom, predsednikom krajevnega ljudskega odbora in odbornikom občinskega ljudskega odbora Francem Berdenom, sekretarjem krajevne organizacije SZDL Viktorjem Horvatom ter predsednikom in sekretarjem mladinske organizacije Janezom Sobočanom in Heleno Györkös.

Med temi problemi pa je nekaj takih, ki so že precej stari in se ob njih začne skoraj vsak pomenek, pa tudi konča se ob tem. Izmed njih pa sta najvažnejša voda in krajevne poti z jarki. Pravzaprav je odnos med tem zelo čuden. Vode je preveč in premalo. Preveč je je takrat, ko se nad hribom razlije nebo in se klanci spremenijo v potoke, ki nezadržno uničujejo vse tisto, kar so vaščani v lepih sončnih dneh napravili. Po takih nalivih so poti zopet razdrte, z globokimi jarki in jamami in zato zelo neprijetne za kolesarje, voznike in pešce. Zato se na vseh sestankih pogovarjajo, kako bi ukrotili vodo, da jim več ne bi razdirala poti.

Toda ob vsem tem je še kup drugih nevšečnosti: vode jim primanjkuje. Studenci usihajo in zato le ob nekoliko normalnem poletju, ko ni toliko dežja kot letos, morajo tudi tisti, ki živijo prav na dnu doline, voziti vodo iz naselja Nafte ali od drugod. Tisti, ki imajo živino in živijo od kmetijstva, je morajo vsak dan prepeljati tudi do štiri sto litrov. Seveda je pomanjkanje vode še bolj občutljivo pri tistih prebivalcih, ki živijo na vrhu hriba, saj že leta in leta, odkar tam živijo, morajo hoditi par kilometrov do najbližjih studencev. Toda zakaj voda usiha, še doslej ni bilo mogoče ugotoviti. Isti pojav ugotavljajo tudi v nižini, v Trimlinih in drugih vaseh, ki ležijo na naftnem polju. Kljub vsem razpravam pa še ni bilo mogoče najti primerne rešitve. Vodovod bi bil predrag. Sedaj ni možnosti zanj. Ob tem ostaja prebivalcem le strah, da bodo čez čas ostali brez vode, toda morda bodo takrat že možnosti tudi za vodovod.

Včasih ob raznih srečanjih namese pomenek tudi na šolo, na trgovino in drugo. Otroci morajo danes po več kilometrov daleč in po klancih v šolo v Lendavo. Včasih se vračajo pozno zvečer, zlasti pozimi. Pot pa tudi ni prijetna. Sneg, dež, blato, zameti. Le koga ne bi skrbelo. Šola bi se morda lahko uredila, menijo vaščani, in sicer tam na hribu, kjer se stika vas z Dolgovaškimi goricami. Še bolj bi pa bila potrebna trgovina, saj morajo prebivalci vseh tistih hribovitih predelov za vsako malenkost v Lendavo. Seveda, zagotoviti bi bilo potrebno tudi rentabilnost.

Danes vaščani že mnogo laže zmagujejo vse te težave, ki se pojavljajo v vsakodnevnem življenju in to predvsem zaradi aktivnega dela krajevne organizacije Socialistične zveze in prizadevnosti krajevnega ljudskega odbora, ki imata sejo vedno skupaj. Organizacija Socialistične zveze je danes že močna, saj šteje preko tri petine volivcev. Število članov se je zlasti povečalo pred V. kongresom SZDL. Kljub temu, da so razni sestanki, posvetovanja in predavanja skoraj vsak teden, se zberejo ljudje tudi s tistih najbolj oddaljenih hiš.

Življenje v Lendavskih goricah bo popestrila še mladinska organizacija, ki je bila ustanovljena pred enim mesecem, a videti je, da na dobrih osnovah, saj je začela delati s pravim mladostnim poletom. Organizacija je takoj začela študirati material V. kongresa SZDL, statut LMS, pripravljati veseli večer, ki bi ga naj imeli 14. avgusta, naslednjo soboto ali pa nedeljo pa uprizorili Tiermayerjevo dramo »Mladost pred sodiščem«.

Toda prostori, prostori. Za tako razgibano družbeno življenje je nujno potreben primeren prostor, kjer bi se lahko vaščani in mladina zbirali. Mladina si je poiskala zasilen kotiček v zasebnem stanovanju. Naokrog po hribu pa je polno zidanic, ki so večinoma prazne, toda ni mogoče dobiti take, ki bi jo lahko preuredili za svoje potrebe. Toda upajo, da bodo našli tudi primeren prostor, zlasti še mladina, ki meni z izkupičkom pri prireditvah kupiti opremo.

Takrat bo pa življenje še bolj prijetno in ne bo zamrlo takrat, ko se spusti sonce in senca hriba pokrije dolino, in ko v mrak utonejo tudi tiste raztresene hiše na vrhu hriba.

Stefan Balažic

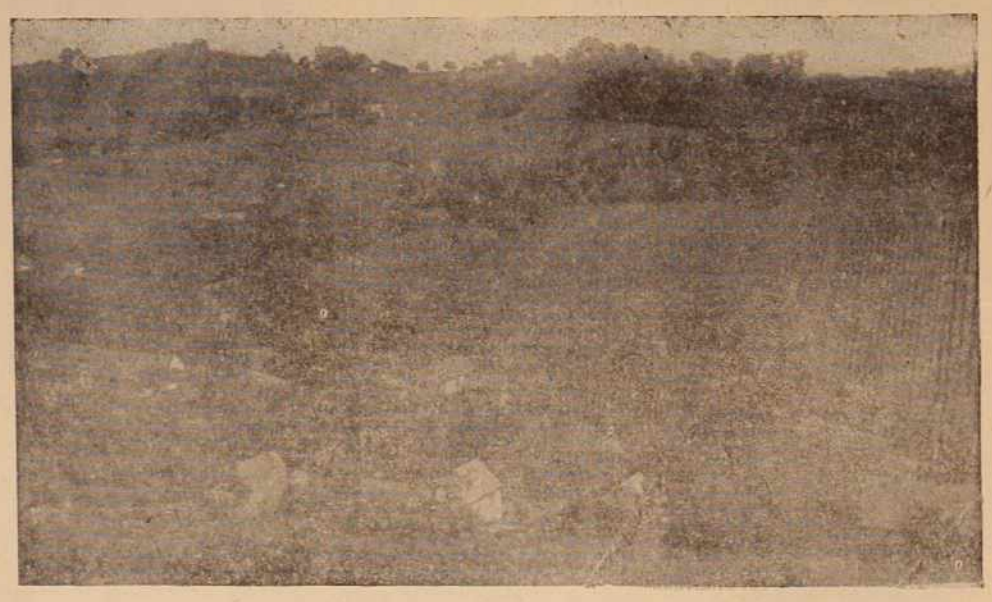

Pogled na Lendavske gorice

V KRATKEM PO POMURJU

PROSENJAKOVCI — Za žene zadružnice v Prosenjakovcih je kmetijska zadruga pred dnevi organizirala enodnevni tečaj za vkuhavanje sadja in zelenjave. Podoben tečaj so imeli tudi v Motvarjevcih. Obeh tečajev se je udeležilo precej žena in deklet.

CEPINCI — V nedeljo je KUD iz Salovec gostoval v Cepincih z igro »Morje«. Predstavo, ki je lepo uspela, si je ogledalo kar precejšnje število ljudi.

LJUTOMER — V petek je v Ljutomeru gostoval zabavni ansambel celjskega akademskega kluba s pestrim sporedom popevk, humorja in glasbe pod naslovom »Šumijo gozdovi domači«. Udeležba je bila precejšnja. V Ljutomeru pa bo v kratkem gostoval še jazz Emila Glavnika iz Beograda.

LENDAVA — V lendavski občini se v teh dneh pripravljajo na zbore volivcev. Na njih bodo obširneje razpravljali o izpolnitvi letošnjega družbenega plana v prvem polletju ter o razširjevanju poravnalnih svetov. Namesto dosedanjih 5 poravnalnih svetov s petimi senati, nameravajo izvoliti 10 poravnalnih svetov z dvajsetimi senati. Na zborih volivcev pa bodo dopolnilno volili tudi člane šolskih odborov.

Prvi zbori volivcev bodo v ponedeljek v Pincah, Dolini in Čentibi, nato pa še v ostalih krajih.

LENDAVA — Kakor smo zvedeli, se je lendavska opekarna po ureditvi sodobnih sušilnic in po rekonstrukciji ostalih obratov preusmerila pretežno na izdelavo votle opeke, za katero je vse večje povpraševanje. Tako izdelujejo že okrog 85 odstotkov votle opeke. Na novo so uvedli izdelavo supervotlaka in podobnih izdelkov. Rekonstrukcija pa se občutno pozna tudi pri poletni realizaciji, ki je v primerjavi s prvim polletjem lani višja za okrog 25 milijonov. V podjetju pa bodo v kratkem uvedli tudi obrat družbene prehrane, za katerega se zanima večina delavcev.

BUČKOVCI — V Soboto zvečer so na sestanku SZDL v Bučkovcih obširneje razpravljali o perspektivnem planu kmetijske zadruge v Radoslavcih in o nalogah Socialistične zveze. Na seji so formirali tudi iniciativne odbore za podružnice v Bučkovcih in Radoslavcih. Na seji pa so tudi predlagali ustanovitev sekcije za zadružništvo in olepševalno dejavnost. Menili so se tudi o ureditvi šolskega igrišča.

MARTJANCI — Pionirji zadružniki v Martjancih so v teh dneh zasadili večje površine z rdečo peso. Na svojem posestvu pa so začeli pospravljati že prve pridelke. Te prodajajo zadrugi, za izkupiček pa nameravajo za šolsko zadrugo kupiti novi televizor.

GRAD — Minulo nedeljo je imela Socialistična zveza pri Gradu posvetovanje z dijaki, ki so na počitnicah. Pogovorili so se o prostovoljni akciji pri urejanju športnega igrišča. Tako se je za sodelovanje prijavilo kar 18 mladincev. Z deli bodo začeli v teh dneh.

RADOSLAVCI — Včeraj so imeli v Radoslavcih sejo zadružnega sveta. Največ so razpravljali o gospodarjenju v prvem polletju, deloma pa tudi o pripravah na jesenko setev.

BOGOJINA — Organizacija Ljudske tehnike v Bogojini bo v kratkem organizirala šoferski tečaj, za katerega se je doslej prijavilo že okrog 20 kandidatov.

Pionirji zadružniki v Bogojini pa imajo te dni največ dela s pospravljanjem letošnjih prvih pridelkov, ki jih bodo prodali zadrugi, s katero so v sodelovanju.

V nedeljo pa bodo imeli v Bogojini nadomestne volitve v občinski zbor proizvajalcev.

GORNJA BISTRICA

Pred nedavnim je kulturno-prosvetno društvo v Gornji Bistrici uprizorilo »Dve sestri« v režiji učiteljice Marije. Da je predstava uspela, gre pohvala predvsem prizadevnosti režiserke in igralcev, ki so vložili precej truda. -čan

SLATINA RADENCI — V sredo zvečer je v Radencih gostoval zabavni ansambel celjskega akademskega kluba s sporedom popevk, humorja in glasbe pod naslovom »Šumijo gozdovi domači«. Uspela prireditev je bila za domačine in goste prijetno razvedrilo. -ika-

NAŠ REPORTER NA VOZNIŠKEM IZPITU

PROMETNA MATURA

Živčni in bledi so prihajali s knjigo v rokah pred pult na Titovi št. 20 v Murski Soboti in s treptajočimi rokami sprejemali ocenjevalne listke. Napetost pomembnega dogodka je visela nad njimi kakor Damoklejev meč in zdelo se je, da se tu odloča nekaj velikega.

Kmalu za tem so spodaj zabrneli motorji in živčna vojna s prometnimi predpisi je doživela prvo dejanje. Kolona motoristov se je napotila proti Trgu zmage, kjer so pred članom izpitne komisije tov. Evgenom Škrabanom priredili svoj »Pokaži kaj znaš«. Včasih premoti kandidate znak STOP, ali pozabijo nakazati smer, ker pa dobi na ocenjevalnem listku primerno podobo.

TREPET ZA VOLANOM

S trepetajočimi rokami je sedel za volan in kmalu za tem je »Fičotov« motor zabrnel. Bled kandidatov obraz in drhteča roka na volanu sta velik dokaz voznikove treme.

Član izpitne komisije Ludvik Papič je določil smer vožnje: gimnazijsko poslopje. Smerokaz na levi strani je zamežikal, voznikove oči so se srečale z zvrtanim ogledalom in z dogodki za vozilom. Sklopka se je pogreznila. Desna noga je trepetajoče pritiskala na plinsko ročico. Nekaj sunkov zaradi neizkušenega menjavanja in nekaj zvočnih signalov vreten, toda start je uspel.

Praktični del izpita je končan — član komisije je zadovoljen

Vozilo zdrvi po cesti in kazalec hitrosti kmalu zleze na številko 40. Na križišču enakovrednih cest najprej pogled na desno. Spet se prižge desni smerokaz in tresoče roke zavijejo krmilo v desno stran. Mirna vožnja, kakor da sedi za volanom izkušen šofer. Na ravni cesti član izpitne komisije tov. Papič naenkrat prekine monotonost.

»Stop!«

Voznikova desna noga skoči do zavor, ki še v istem trenutku zalajajo. Voznikov reakcijski čas je kratek.

»Refleks in iznazdljivost dobro,« je zapisal tov. Papič na kandidatov listek. Kolesa požirajo metre naprej.

»Pri križišču ustavite!«

Kandidatov spomin pobrska po promet. predpisih: »Ustavljanje v križišču je prepovedano«. Kolesa se ustavijo pravilno — 10 metrov pred križiščem.

Potem sledi obračanje vozila na cesti, kar spravi kandidatu na čelo potne srage. Še nekaj zank za preizkušnjo spretnosti in potem parkiranje na avtobusni postaji. Vožnja se bliža koncu in kanidatovi živci se uminijo. Praktični del izpita je končan.

NEUSPELA KANDIDATURA

Ko se je poslovil pred pristopom k izpitu od ostalih kandidatov, ki so čakali zunaj, je bil miren kakor bi bil član izpitne komisije. Se pred tem je razlagal zunaj: »Pripravljal se nisem prav nič. Izpit za poklicnega traktorista že imam, torej bo tudi to nekako šlo.«

Potem je stopil pred prometne znake in situacije na križiščih. Doslej mirna kri se je naglo ogrela. Drhteči prsti so pobrali list z vprašanji. Kot prašek za umirjenje živcev so delovale besede predsednika izpitne komisije Ivana Kogeja: »Razljivo preberite vprašanje, premislite in šele potem odgovarjajte.«

»Prednosti vožnje v križišču.«

Kandidat odgovarja in našteva situacije in podoba je, da bo kmalu nesel domov poklicno vozniško dovoljenje za A kategorijo. Ko mu zmanjka besed, ga tov. Kogej še sprašuje:

»Katera vozila imajo prednost v križišču?«

»Vozila s spremstvom in LM na nujni vožnji.«

»Lahko naštejete morda še katera?«

Misel, dolga nekaj minut, je zaposlila kandidata. Potem je sledil še daljši molk. Predsednik komisije tov. Kogej mu skuša pomagati:

»Posebna vozila na nujni vožnji«.

Kandidatov molk se kljub temu podališa in nikakor noče priznati prednosti rešilnim in gasilskim avtomobilom na nujni vožnji. Kandidatura kljub temu še ni odbita. Situacije v križišču kandidatu popolnoma zmečkajo odločnost in dovoljuje vožnjo v križišču z leve in desne strani, mimo znakov STOP in »Nimaš prednosti«. Se nekaj spodrsljajev in še nekaj molka na kandidatovi strani in izpit se konča za kandidata tako, kot da bi pripeljal pred znak STOP.

»Pokazali ste premalo znanja v cestno-prometnih predpisih. Priporočam še en mesec študija.«

Zunaj na temnem hodniku čakajo kandidati in slike situacij v križišču gredo iz roke v roko. Včasih še kdo odpre Prometne predpise in ponovi manj znana poglavja. Obrazi so resni, trenutki odločilni. Na vratih se pojavi mokro kandidatovo čelo: »Nič! Seveda sem padel, ko pa sprašujejo take nepomembne stvari. Štiri znake nisem poznal in so me odslovili.« Predizpitno ozračje se še bolj pooblači.

POKLICNI VOZNIKI IN AMATERJI

»Zakaj ste padli zadnjič?« je začel spraševanje član izpitne komisije tov. Škraban. Glas mladega bodočega traktorista se je tresel kot struna na kitari.

»Zaradi zračnih zavor.«

»Povejte razliko med Otto in Diesel motorjem!«

Kandidat je kmalu potem dobil dovoljenje za traktorista. Seveda je spraševanje motoroznanstva pri poklicnih voznikih precej natančno.

»Poklicni vozniki morajo točno poznati stroj, saj morajo sami popraviti vse manjše okvare na vozilu. Pri amaterjih smo popustljivejši, vendar morajo tudi ti poznati delovanje in nego motorja, kar je le njim v korist,« nam je ob zaključku razložil tov. Škraban.

Seveda vedno ne gre gladko. Nek kandidat je na primer na vprašanje o cestah odgovoril tako: »Poznamo asfaltirane, tlakovanje, blatne in prašne prekmurske ceste.«

PROMETNI REMI

Tako prihajajo vsak dan iz vseh krajev Pomurja. Včasih boljši, včasih slabši, svojimi vozili ali s sposojenimi. Splošen pregled seznama kandidatov priča, da so ljudje, ki prihajajo brez tečajev bolj izurjeni v vožnji, ker imajo svoje vozilo, a jih zato največkrat pokoplje teoretični del izpita. Nasprotno pa so tečajniki ravno pri teoriji boljši, a imajo premalo ur vožnje in so rezultati tu precej porazni.

Splošna ocena je, da jih na izpitih izdela približno polovica. Včasih več, včasih manj. Najbolj mračen letošnji dan je bil prav gotovo takrat, ko jih je od 59 prijavljenih šlo domov z vozniškimi dovoljenji le devet.

Po neuspehu na izpitu se takoj razširijo komentarji: »Izpitna komisija je prestroga!«

Pred izpitom: zdaj ali spet čez en mesec

Naš obisk na vozniškem izpitu pa nam je dal priložnost za nasprotno trditev. Sicer pa ne samo na obisk! Poročila o prometnih nesrečah, ki jih povzročijo vozniki zaradi nepoznavanja prometnih predpisov to trditev še bolj podkrepijo.

Rezultat tega dne je bil: 17 uspešnih, 5 neuspešnih. Toda ta rezultat 5:17 ni v korist ocenjevalne komisije, ampak v korist prometnih predpisov, prometne discipline in navsezadnje v korist skupnosti, saj so prometne nesreče le nepotrebno zlo.

Ta prometni remi — polovica — torej ni porazen, ampak dokazuje, da članom komisije vendarle ni vseeno, komu zaupajo udeležbo v cestnem prometu.

•

In naš reporter na vozniškem izpitu? Izpita ni delal, ker trdi, da so mu predpisi za pešca v življenju čisto dovolj, toda veseli ga, da si ni ogledal »prometne mature« naslednji dan, ki jih je od 22 prijavljenih izdelalo le 5. Tako bi moral reportažni zapis dati v črni okvir.

Srečno vožnjo — novim šoferjem na pot!

D. D.

PRIGLASNICA ZA PRIPUSTITEV K IZPITU ZA VOZNIKE MOTORNIH VOZIL

Podpisani N. N. ... se prijavljam na podlagi 2. tč. 18. čl. pravilnika o voznikih (Ur. list FLRJ št. 32/59) k izpitu za (poklicnega) amaterja-voznika motornih vozil kategorije A in B.

Prijavnice prihajajo vsak dan. Letos se jih je v obsežni mapi nabralo že 578, v poletnih mesecih pa ta številka naglo raste. Seveda se včasih imena ponavljajo, ker kandidati padejo in tehtajo svoje znanje o prometnih predpisih spet po preteku enega meseca. Prejšnji teden smo preživeli en dan na vozniških izpitih in od tam prinesli naslednje zapiske.

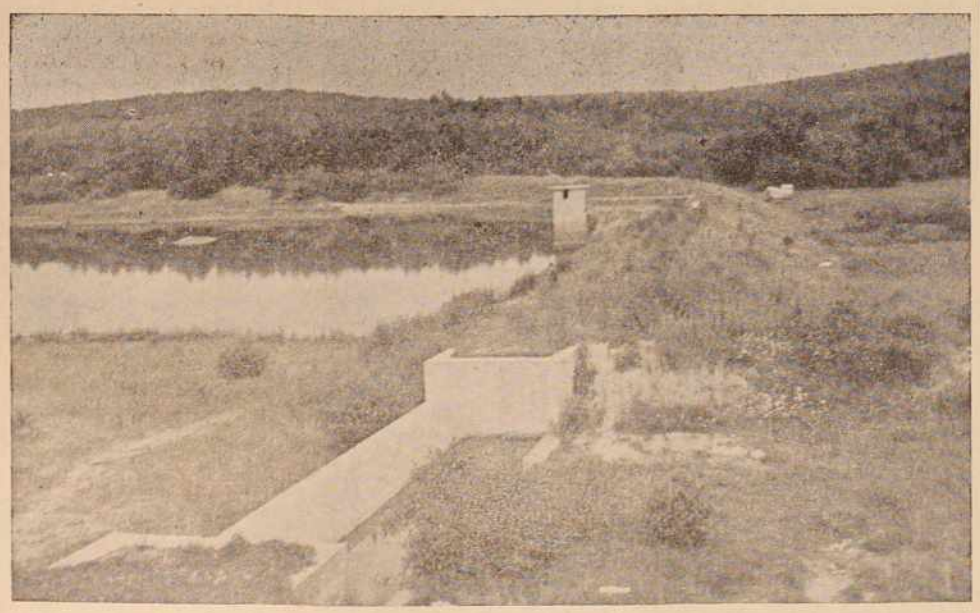

Dolinska pregrada na Bukovnici že nekaj let čaka ..

MED MLATILNICO IN KOMBAJNOM

Vaščani Strehovec so na zadnjih volitvah izvolili za svojega zastopnika v Občinskem ljudskem odboru Ignaca Berdena. Ta bi naj v tem najvišjem organu komunalne samouprave zastopal njihove težnje in s svojim delom prispeval h gospodarskemu razvoju in napredku v vasi in komuni. Od njegovega dela pa je prav tako precej odvisno, kako se bo vas razvijala, kako bodo vaščani urejevali razne gospodarske probleme itd.

Toda videti je, da je odbornik Berden v zadnjem času prišel v krepko nasprotje med temi družbenimi nalogami in zupanjem volivcev v Strehovcih ter med svojimi interesi, interesi — mlatilničarja, kajti drugače si ne morejo zamišljati ti čudnega prizora na njivi Jožeta Ivaniča, njegovega sovaščana, kjer se je ob letošnji žetvi pojavil kombajn kmetijske zadruge »Brazda«. Tokrat je Berden privihral na njivo in obsul delavca, ki sta prišla s kombajnom, z najrazličnejšimi psovkami in žalivkami. Seveda je pri tem prišla do izraza tudi njegova kmetijska in mlatilničarska izkušnja. Tako je delavca najprej pozdravil z izredno strokovno ugotovitvijo: »No, sedaj pa je prišla toča na njivo!« Ko se pa za to strokovnost ni nihče zmenil, je začel puliti slamo in opozarjati na slabo opravljeno žetev, ki pa je bila po oceni lastnika in vaščanov zelo dobro opravljena.

Odveč bi bilo opisovati ves prizor, saj ni važno le to, kaj je takrat privrelo iz Berdenovih ogorčenih in razburkanih prsi, temveč zakaj. Razumljivo je, da Berdenu ni vseeno, ali bodo ljudje še opravljali žetev s kosami ali pa bodo v bodoče to delo prevzeli kombajni. Ni mu pa vseeno zato, ker če bodo ljudje še kosili žito, bo tudi zanj in njegovo mlatilnico delo, ob kombajnu pa ne več. In kdo bi ostal miren, če se mu naenkrat pred nosom pojavi taka pošast in izzivalno naznani, da bo požrla tudi njegovo mlatilnico. Ne, tov. Berden ni mogel mirovati. Ob tem pa se je pozabil vprašati, zakaj so njegovi sovaščani in drugi privabili na svoje njive kombajn. Če še tega danes ne ve, pa naj skuša povprašati in se prepričati kakšna je ta »toča« in tudi za koga je kombajn toča. Mogoče pa mu niti ne bo potrebno o tem spraševati, mogoče ga bo kdo kdaj na zboru volivcev o tem seznanil, seznanil njega — odbornika. nc

Prihodnji teden na tem mestu:

NEKAZNOVANI PREKRŠKI

... zaradi neprevidne vožnje je obležal pod kolesi avtomobila in so ga poškodovanega prepeljali v bolnico.

Pri zavijanju na levo kolesar ni nakazal smeri in je tako povzročil prometno nesrečo. Voznik avtomobila je prepozno opazil njegovo namero in je bil ves trud za preprečitev prometne nesreče brezuspešen. Kolesar je dobil težje telesne poškodbe, voznik avtomobila pa lažje. Materialne škode je ...

V noči od četrtka na petek se je teže poškodoval kolesar N. N. Vozil je brez luči in odbojnega stekla.

Vinjenega kolesarja je pri vožnji po klancu navzdol zaneslo v prepad. Pri padcu je dobil težje telesne poškodbe.

Tako iz dneva v dan. Vedno nova poročila o prometnih nesrečah, v statistiki nove številke in razen tega

lažje telesne poškodbe
težje telesne poškodbe
smrtne žrtve
materialna škoda.

Statistika pri Prometnem odseku v Murski Soboti nam pove, da so samo kolesarji povzročili v preteklem letu 38 prometnih nesreč. Ta številka pokaže svojo barvo, če dodamo, da je bilo pri teh nesrečah 33 ljudi teže in laže poškodovanih, eden pa je obležal mrtev na cesti.

Sprehod po statistiki prometnih nesreč nam odkrije tudi vzroke. Največ nesreč — 14 — je zahtevala vinjenost, neupoštevanje prednosti v križišču 5, neprevidno prehitevanje 5, vožnja po levi strani 6, zavijanje na levo 3, itd. Presenetljivo je to, da se je v Pomurju največ nesreč zgodilo na cestah III. reda, ki po prometu precej zaostajajo za cestami II. reda.

Razen tega je v statistiki še zabeležena vsota 4,656.000 din. To je skupna materialna škoda, ki je nastala pri prometnih nesrečah v soboškem okraju samo preteklo leto. Vsota, ki jo je zahtevala neprevidnost!

Prometne nesreče so nenadno le zadnje dejanje prometnih prekrškov. Naše uredništvo je v sodelovanju s Prometnim odsekom pri TNZ Murska Sobota organiziralo akcijo z delovnim naslovom »Lov na prekrške«. Skrite kamere naših reporterjev bodo beležile prometne prekrške na različnih cestah in ob vsakem času. slike teh prekrškov bodo s primernim komentarjem objavljali na tem mestu. Ta akcija bo trajala predvidoma do konca tega leta.

Našim bralcem želimo, da ob branju teh komentarjev izluščijo koristen nauk. želimo jim pa čim manj sodelovanja s »slikovnim materialom« pri tej naši rubriki.

ŠPORTNI PREGLED

61 kolesarjev iz osmih držav na 1200 km dolgi progi, bi na kratko lahko označili letošnjo »Dirko po Jugoslaviji«. Toda ta kratek stavek vse premalo pove o naporih in rezultatih, ki so jih tekmovalci dosegli na tej šestdnevni dirki. Letos so na tem najpomembnejšem kolesarskem tekmovanju sodelovali tekmovalci iz Bolgarije, Nizozemske, Madžarske, Poljske, Tunisa, Švice in Jugoslavije. Dirka je bila razdeljena na šest etap s startom v Subotici in ciljem v Ljubljani. Jugoslovani so slavili dvojno zmago — ekipno in med posamezniki.

Odlični Nizozemci so na cilju prve etape v Beogradu osvojili prvo mesto pa tudi rumeno majico je oblekel njihov reprezentant Haringson. Toda ta prednost jim je do Osijeka popolnoma skopnela in prvič je prišel na vrh naš kolesar Žirovnik, Jugoslavija pa je prišla prvič v vodstvo in ga zadržala do konca dirke. Dež je tretji dan precej motil prireditev, kar pa madžarskih tekmovalcev prav nič ni oviralo. Tega dne so namreč odločili etapo med Slavonskim Brodom in Zagrebom v svojo korist. Našim kolesarjem ni uspelo v prvi poletapi od Osijeka do Novske izpolniti olimpijske norme, ki se je glasila: »Zmagati v tej poletapi!« V etapi od Zagreba do Reke je Jugoslavija še bolj povečala vodstvo v ekipnem plasmaju, Žirovnik pa je obdržal rumeno majico. Za peto etapo od Reke do Nove Gorice je sledila najtežja etapa čez Vršič. Že v Novi Gorici so mnogi ugibali, kdo bo letošnji zmagovalec tega najhujšega vzpona. Vse prognoze pa je podrl nepričakovano mladi Mariborčan Jože Roner, ki se je prvi pojavil na vrhu Vršiča. To je za mladega Mariborčana, ki je tekmoval za drugo ekipo Jugoslavije največji uspeh, obenem pa si je s tem pridobil pravico nastopa na svetovnem kolesarskem prvenstvu v Leipzigu. V generalnem plasmaju posameznikov so Jugoslovani zasedli vsa tri prva mesta (Žirovnik, Levačič, Valčič), prav tako pa je tudi v ekipnem plasmaju nadmočno zmagalo moštvo Jugoslavije.

Med dogodki zadnjih dni je treba vsekakor še omeniti sodelovanje nogometašev Crvene zvezde na turnirju v New Yorku. V začetku je Crvena zvezda dosegla nekaj pomembnih zmag nad težkimi nasprotniki, toda v finalu je izgubila z brazilskim klubom Bangu in tako dosegla v svoji skupini le drugo mesto.

Na Ljudskem vrtu v Mariboru so bili gledalci priča izredno uspelemu mladinskemu nogometnemu turnirju, na katerem so sodelovale mladinske reprezentance Dunaja, Ljubljane, Celja in Maribora. V zadnji tekmi je moštvo Maribora premagalo reprezentanco Dunaja in tako osvojilo prvo mesto.

Atleti so zadnjo nedeljo nadalje tekmovali za točke v državnem ekipnem prvenstvu, kjer vodijo Kladivar, Dinamo in Ljubljana.

Priprave naših košarkarjev v Trbovljah ustvarjajo že predolimpijsko vzdušje in tako bomo kmalu na tem mestu poročali o rezultatih iz Rima.

Še vedno mnogo senc:

MARIBORSKI DOGODKI

Mariborski dogodki v zvezi s kvalifikacijsko nogometno tekmo še zdaj niso popolnoma pojasnjeni. Ko so v nedeljo zjutraj, nekaj ur pred tekmo igralci in vodstvo »Karlovca« nenadoma oboleli, je vso raziskavo prevzela posebna komisija pri TNZ Maribor. Igralci »Karlovca« so se že v nedeljo popoldne odpeljali domov in nekaj jih še danes leži v bolnišnici v Dugi Resi.

Po teh dogodkih so začeli Maribor oblegati novinarji iz vseh republik, da bi lahko svoje redakcije čim hitreje obvešali o tej aferi, ki jo je povzročila zastrupitev s hrano. Upravni odbor NK Branik je že v ponedeljek sklical izredno sejo in dal za tisk uradno izjavo. Uprava kluba je najostreje obsodila nešportne izgrede, obenem pa se je odločila, da bo klub odstopil od nadaljnjih kvalifikacij v II. zvezno ligo, če se ugotovi, da je krivda na strani Branika.

Medtem ko je komisija še raziskovala celotno zadevo, so karlovčani v pismu NZJ zahtevali, da se prihodnja tekma odigra na nevtralnem terenu. V sredo so se po Mariboru že širile vesti, da je komisija TNZ že na sledi storilcem, ki so dali gostom v hrano odvajalna sredstva. Res je v sredo zvečer UO Branika sklenil, da bo odstopil od nadaljnjega tekmovanja za drugo zvezno ligo in da povratno srečanje prepusti »Karlovcu« brez borbe. Preiskava je ugotovila, da je baje v tej »odvajalni« akciji sodeloval tudi eden izmed članov UO Branik in še nekateri nogometni fanatiki, zato je bila to edina pot k izgladitvi teh sporov.

In vendar celotna zadeva še ni pokazala vseh zakulisnih dogodkov. Komisija še do danes ni mogla ugotoviti storilca, ki bi dal gostom v hrano odvajalna sredstva in ne moremo trditi, če so vsi osumljenci tudi član upravnega odbora, toda ta nešportni incident je klub že obsodil s tem, da je odstopil od nadaljnjih tekmovanj.

Nogometna zveza Jugoslavije je dodala vsem tem dogodkom tak epilog: »NK Branik iz Maribora se kaznuje s prepovedjo nastopanja na vseh tekmah doma in v tujini za dobo šestih mesecev. Ta odločitev je dosegla tako obliko predvsem zaradi tega, ker je v tej akciji sodeloval tudi član UO Branika Drago Vobič, ki ga je ta forum kaznoval z doživljenjsko diskvalifikacijo opravljanja vseh funkcij v športnih organizacijah«.

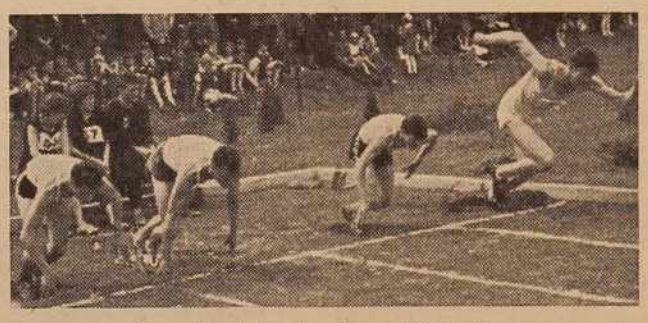

Neuspeli start pri teku na 100 metrov

Kolesarski kriterij v Melincih

Ob 40. oblenici PGD Melincih kolesarski kriterij — ulične ve je kolesarski klub »Prekmurje« iz Beltinec priredil v Melincih kolesarski kriterij — ulične dirke.

Pionirji so tekmovali na 1700 metrov dolgi progi. Zmagal je Andrej Mlinarič (Trnje) s časom 3:35, sledila pa sta mu Jože Kavaš (Beltinci) in Marjan Kavaš.

Starejši pionirji so tekmovali na 511 metrov dolgi progi. V tej skupini je zmagal Štefan Jerič iz Bratonec s časom 8:25, tik za njim pa sta pripeljala čez cilj Avgust Mlinarič (Bratonci) in Štefan Glažar (M. Sobota).

Mladinska in članska proga sta bili dolgi 11.900 metrov (sedem krogov). Med mladinci je zmagal Franc Forjan (Gančani) s časom 18:02, drugo in tretje mesto pa sta zasedla Andrej Berden (M. Sobota) in Štefan Klemenčič (Dokležovje).

Med člani je bila borba za prvo mesto posebno ostra, saj so v tej konkurenci nastopili nekateri izkušeni vozači. Zmagal je Janez Šarotar iz M. Sobote s časom 17:50, Edi Berden in Mirko Kavaš pa sta zaostala le za nekaj metrov.

Vsi udeleženci dirke so člani kluba »Prekmurje« iz Beltinec. Na dirki, ki je bila vzorno organizirana, je sodelovalo 23 tekmovalcev.

Horvat Alojz

CANKOVA : POLANA 4:0

V nedeljo je bila na Cankovi prijateljska nogometna tekma med moštvoma Cankove in Polane. Domači so slavili visoko zmago z rezultatom 4:0, kar je 200 gledalcev navdušeno pozdravilo. Zadetke za domače so dosegli: Kerec A., Kerec E. in Bogdan dva.

C. Š.

TOČA GOLOV ZA LIPO

V nedeljo so Liplančani gostovali na Melincih, kjer so v okviru 40-letnice obstoja gasilskega društva odigrali nogometno tekmo z domačim moštvom. Zmagala je ekipa Lipe z visokim rezultatom 15:0. Rezultat bi bil lahko precej nižji, ko bi domači igralci pokazali več smisla za kolektivno igro. Visokemu rezultatu so pripomogli tudi navijači Lipe, ki vsako nedeljo spremljajo svoje igralce in jih bodrijo.

T. V.

USPEH NA TUJEM IGRIŠČU

Po lepi zmagi doma, so puconski nogometaši in odbojkarji odigrali v nedeljo povratni dvoboj v Salovcih. Kljub vnetemu bodrenju domačinov, so Pucončani zmagali v odbojki z rezultatom 3:2 in v nogometu s 6:3.

V letošnji sezoni puconski nogometaši še niso bili premagani in imajo tudi vnaprej vse pogoje, da k doseženim uspehom dodajo še nove. Tekmovalci z veseljem in redno trenirajo, dosegli pa so tudi ljubeznivo razumevanje pri Opekarni Puconci.

ODBOJKARSKI SEMINAR V MURSKI SOBOTI

Odbojkarski seminar, ki je bil napovedan že za začetek julija in je takrat zaradi tehničnih ovir odpadel, se bo začel v Murski Soboti 7. avgusta. Ta seminar, ki bo v domu TVD Partizan, bodo obiskovali bodoči odbojkarski sodniki in trenerji. Seminar je v sodelovanju s Pomursko odbojkarsko podzvezo organizirala Mariborska podzveza in je zanj prijavljenih že precej udeležencev.

Potrebo po seminarju je narekovalo predvsem to, da se bo jeseni začelo tekmovanje v novoustanovljeni Pomurski odbojkarski ligi in bodo potrebni za ta tekmovanja sodniki. Obenem pa bo veliko pripomoglo k ponovnemu dvigu odbojke v Pomurju.

Pušča prvak PNP

PUŠČA : PLANIKA 4:2

V soboto je bila v Murski Soboti ponovno odigrana nogometna tekma med domačo Puščo in Planiko iz Turnišča. Tekmo je sodil zvezni sodnik Vladimir Kukanja iz Murske Sobote.

Pušča je že v začetku začela napadati, toda odlična obramba gostov z vratarjem Verešem je odklanjala vse napade. V 6. minuti je bila pred vrati Pušče pravilno dosojena enajstmetrovka, ki pa je gosti niso izkoristili, ker je vratar Pušče obranil ostri strel.

Premoč Pušče je bila prvič izražena v rezultatu v 15. minuti, ko je Branko Horvat dosegel prvi gol. Igra je bila groba, zato je sodnik v prvem delu igre izključil igralca Pušče. To pa igralcev Pušče ni preveč zmedlo in so v prvem delu igre dosegli še en gol. V drugem delu je bila igra precej izenačena, kar dokazuje tudi rezulta v drugem polčasu.

Čeprav so gostje iz Turnišča igrali tehnično bolje, a so bile njihove kombinacije pred golom neučinkovite, je Pušči borbenost pripomogla do zmage.

Gole za Puščo sta dosegla Vlado Šarkezi 3 in Branko Horvat enega. S to zmago je Pušča osvojila prvo mesto v Pomurski nogometni podzvezi in tako lahko upa, da bo jeseni igrala že med klubi Mariborske nogometne podzveze. Pred tem tekmovanjem pa ima še veliko zapreko, saj mora odigrati še kvalifikacijske tekme s »Partizanom« iz Rač. S tem nasprotnikom se bo Pušča pomerila že v nedeljo na igrišču NK Sobote.

Vlado Š.

Planine, jezera, vabijo

Planinsko društvo M. Sobota je priredilo preteklo nedeljo izlet na Negovsko jezero, ki se ga je udeležilo 40 članov PD. Izlet je v vsakem oziru uspel in med udeleženci je bilo veliko zadovoljstvo, saj so predlagali, da bi se podobni izleti večkrat organizirali, ker prebivalci Murske Sobote ne poznajo dovolj lepot naših planin in jezer, pravtako pa nimajo možnosti, da bi jih lahko spoznali.

Ob Negovskem jezeru lahko človek v največjem zadovoljstvu prebije nekaj ur, vendar bo potrebno pri jezeru še urediti prostor, kjer bi se kopalci lahko spuščali v vodo. Obenem pa bi bilo potrebno urediti obrežje okrog jezera.

Na željo prebivalcev bo Planinsko društvo skrbelo, da jim bo dana možnost spoznati lepoto naših planin. Tako ima društvo že v sredini avgusta v načrtu organizirati izlet v logarsko dolino ter ogled bližnjih planin.

GORNJA RADGONA — Pred kratkim sta obiskali Radgono dve ljubljanski mladinski delovni brigadi, ki sta na delovni akciji na trasi »severne magistrale« pri Lenartu, ter kranjska mladinska delovna brigada.

Mladinci so si ob tej priložnosti ogledali šampanjsko klet v G. Radgoni, naprave v slatinskem podjetju v Radencih ter vinsko klet na Kapeli.

Minulo sredo je 160 obveznikov predvojaške vzgoje iz radgonske občine zaključilo 14-dnevno taborenje na gradu. Poleg vaj in predavanj so mladinci poslušali tudi številna predavanja o gospodarskih in ideološko-političnih vprašanjih. Sodelovali pa so tudi na proslavi dneva vstaje. -ika-

NAJDENO ŽENSKO TRUPLO V CISTERNI

V Ponedeljek so našli v cisterni v Policah truplo 74-letne Jožefe Hegedeš. Pokojnica se je zaradi neurejenih razmer s svojimi otroki, ki so sicer precej premožni, potikala okrog. Kakor omenjajo okoličani, je že dan poprej govorila o tem, da bo napravila konec.

POPRAVEK

Med tiskanjem smo ugotovili, da je na 4. strani v članku »Odgovor na članek, Zakaj tako?«, pri podpisu Uprava muzeja NOB Ljutomer pomotoma izostalo: Upravnik: Drago Novak.

Uredništvo

OBVESTILO

Obveščamo pionirje v starosti do 16. let, da se lahko prijavijo za NK »GRAFIČAR« pri tov. Božu Gumilarju (Mestno urarstvo). Treningi se bodo pričeli v prihodnjem tednu.

Zdravo!

NK »GRAFIČAR«

TVD »PARTIZAN« RAKIČAN

in

NK »GRAFIČAR«

priredita dne 14. avgusta 1960 ob 13. uri v rakičanskem parku tradicionalni

»PLES POD GABRI«

Jedila in pristna štajerska vina pripravljena!

Bogat srečolov!

Igra kvartet »Pohorski fantje«.

VABLJENI

RADIJSKI PROGRAM

RADIOTELEVIZIJA - LJUBLJANA

od 7. do 14. avgusta

Nedelja

8.00 Mladinska radijska igra — Sienkiewicz: V puščavi in goščavi — II; 9.45 Slovenske narodne in umetne pesmi poje zbor Slovenske filharmonije; 10.00 Se pomnite, tovariši . . . — Franc in Anton Curk: Strah ima velike oči; 10.30 Glasba starega Dubrovnika; 11.00 Radi jih poslušate; 11.30 Mitja Kreft: Dalmatinska protislovja (reportaža); 12.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — I.; 13.30 Za naše vas; 14.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — II.; 15.30 Petnajst minut s pihalno godbo Ljudske milice; 15.45 Souppe: Boccaccio (odlomki iz operete); 16.00 Melodije za vas; 17.00 Sport in glasba; 20.05 Glasbeni variete; 21.00 Športna poročila; 21.10 Tercet Rimske opere - Maria Caniglia, Benjamino Gigli, Gino Bechi; 22.15 Ples ob radijskem sprejemniku; 23.10 Koktajl pred polnočjo; 23.50 Prijeten počitek.

Ponedeljek

8.05 Iz filmov in glasbenih revij; 8.20 Počitniško popotovanje od strani do strani - Thornbjörn Egner: Roparji iz Kardemomma; 9.00 Zvočni mozaik; 10.10 S sprejemnikom na dopust; 11.00 Dva orkestralna odlomka iz Wagnerjevih Nibelungov; 11.15 Naš podlistek — Od dinamita do Nobelovih nagrad — I.; 11.35 Samospevi; 12.00 Veseli planšarji pozdravljajo; 12.15 Kmetijski nasveti — Dr. ing. Franjo Janežič: Varstvo rastlin pred ptiči; 12.25 Zabaven opoldanski spored; 13.30 V pesmi in plesu po Jugoslaviji; 14.30 Prireditve dneva; 14.35 Anton Lajovic: Pesem jeseni; 15.40 Slovenske narodne pesmi; 16.00 Naši popotniki na tujem — Dr. Henrik Neubauer: Med prebivalci prestolnice Sovjetske zveze; 16.40 Parada plošč; 17.10 Srečno vožnjo: (šoferjem na pot); 18.00 Operne melodije; 20.00 Tri-krat deset; 20.35 Bedrich Smetana: Moja domovina, simfonični ciklus; 23.40 Pianist Oscar Peterson.

Torek

8.05 Jutranji spored solistične glasbe; 8.30 Zabavni potpuri; 9.00 Umetne pesmi Danila Bučarja poje ženski vokalni kvartet; 10.10 Sportniki izbirajo popevke (Magnetofonski posnetki javne oddaje z dne 11. maja 1960) — Ponovitev — 11.12 Veliki zabavni orkester Jerry Carretta —11.30 Oddaja za otroke — 12.00 August Stanko s harmoniko in pevci; 12.15 Kmetijski nasveti — Dr. ing. Masten: Nov način boja ameriškemu kaparju; 12.25 Pet pevcev — pet popevk; 12.40 Pisani zvoki z Dravskega polja; 13.30 Naši pevci v priljubljenih operah; 14.10 V narodni pesmi po Evropi; 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.40 Igramo za vas; 16.00 Listi iz domače književnosti — Vjekoslav Kaleb: Priča; 17.10 Razgovor z volivci; 17.20 Parada plošč; 18.00 Zanimivosti iz znanosti in tehnike; 18.15 Od plesišča do plesišča; 18.50 Človek in zdravje; 20.30 Radijska igra — Denys-Nivollet: Brutove počitnice; 21.38 Nekaj minut z orkestrom Alfred Scholz; 22.15 Popevke v mesečini; 22.40 Jazz.

Sreda

8.05 Iz arhiva slovenskih in jugoslovanskih zborovskih pesmi; 8.20 Počitniško popotovanje od strani do strani — Thornbjörn Egner: Roparji iz Kardemomma; 8.35 S sprejemnikom na dopust; 10.40 Emil Adamič: Tatarska suita; 11.00 Europa expres; 11.30 Pojo solisti beograjske in zagrebške opere; 12.00 prijetno opoldne vam želijo Zadovoljni Kranjci; 12.15 Kmetijski nasveti — Miki Pucko: Olje v prehrani; 12.25 Harfa in kitara; 12.40 Otroci pozdravljajo; 13.30 Makedonija v pesmi in plesu; 13.50 Med simfoničnimi plesi in rapsodijami; 15.40 zabavni zvoki; 15.00 Novost na knjižni polici — S. Zutler: Pot vsega živega; 16.20 Koncert po željah; 17.10 Deset minut iz naše beležnice; 17.20 Parada plošč; 18.00 Kulturna kronika; 18.45 Radijska univerza — Dr. Ljubiša Vasiljević: Mikroorganizmi v boju proti škodljivim žuželkam v poljedelstvu in kmetijstvu; 20.00 Ray Coniff z zborom in svojim orkestrom; 20.45 Velike ure opere — Verdijev »Falstaff« v Milanski Scali leta 1893; 22.15 Plesna glasba z vsega sveta; 23.15 Italija poje — Sodelujejo: Bruno Rosetanni, Nella Colombo, Lidia Drey, Mara Gabor in »5 R Boy's«.

Četrtek

8.05 3 uverture; 8.30 Naši glasbeni uspehi v preteklem šolskem letu. Izvajajo mladi pevci in instrmentalisti iz Domžal; 9.00 Melodije na tekočem traku; 9.40 Slovenski oktet poje ljubiteljem vokalne glasbe; 10.10 Od melodije do melodije; 11.30 Oddaja za cicibane — a) Kitajska pravljica: Bratje Li — Zvonko Cemžar: Pesmi; b) »Pravljični pevci« iz Schaumburga pojo slovenskim otrokom; 12.00 Srečanje s triom in kvartetom Andreja Blumauerja; 12.15 Kmetijski nasveti — Ing. Jože Rihar: Vtisi čebelarja s potovanja po Franciji — I.; 13.50 Vedri zvoki; 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.40 Tri mazurke in balada Fredericka Chopina; 16.00 Iz svetovne književnosti — Robbe Grillet: V Metroju — 16.20 Kopalcem v zabavo; 17.10 Petdeset minut turizma in melodij; 18.00 Iz francoskih oper; 18.30 Sport in športniki; 20.00 Četrtkov večer domačih pesmi in napevov; 20.50 La Fontainove basni (literarna oddaja); 21.30 Iz Schubertove skicirke; 22.15 S popevkami čez kontinente; 22.40 Moderna plesna glasba.

Petek

8.05 Operne medigre; 8.20 Počitniško popotovanje od strani do strani — Thornbjörn Egner: Roparji iz Kardemomma; 8.35 S sprejemnikom na dopust; 9.00 Glasbeni variete (ponovitev); 9.55 Klavir v ritmu; 10.10 Vilko Ukmar: Novelete za violončelo in klavir — Peter Lipar: Bagatele za klavir; 10.40 Ameriška pevka Judy Garland; 11.00 15 minut s triom Avgusta Stanka; 11.15 Naš podlistek — Od dinamita do Nobelovih nagrad — II.; 11.35 Joseph Haydn: Koncert za violončelo in orkester; 12.00 Dobra volja je najbolja (pisana vrsta otroških pesmi); 12.15 Kmetijski nasveti — Ing. Stojan Vrabl: Bolezni sladkorne pese; 12.25 Zabavni orkester Pierre Dorsey; 12.40 Domači napevi izpod zelenega Pohorja; 13.30 Prireditve dneva; 14.35 Priljubljeni dvospevi; 15.40 Pesmi jugoslovanskih skladateljev; 16.00 Humoreska tega tedna — Anton Pavlovič Čehov: Podčastnik Prišibejev; 16.20 Parada plošč; 17.10 Razgovor z volivci; 18.00 Poje Doris Day; 18.15 Poslušajmo Vaški kvintet s pevci; 18.30 Iz naših kolektivov; 20.00 Mandoline in godala; 20.15 Tedenski zunanje-politični pregled; 20.30 Balet skozi stoletja — 7. oddaja; 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih; 22.15 Od comba do big banda; 23.10 Počasni valček; 23.20 Pojte z nami! (posebna odgaja Radia BBC).

Sobota

8.05 Havajski napevi; 8.20 Pionirski tednik; 8.40 Bedrich Smetana: Češki plesi za klavir (Vera Repkova — klavir); 9.20 S sprejemnikom na dopust (spored zabavne glasbe); 10.10 Od tu in tam; 11.30 Družina in dom; 11.40 Zabavni orkester RTV Ljubljana; 12.00 Igra vam trio Slavka Avsenika; 12.15 Kmetijski nasveti — Vet. Erik Spiler: Kokošjaoblezen; 13.10 Dvajset minut s pihalno godbo JLA; 13.50 Od arije do arije; 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.40 Petar Stojanović: Serenada za flavto in godalni orkester; 16.00 Na platnu smo videli; 16.20 Priljubljene popevke; 16.40 Majhni zabavni ansambli; 17.10 Parada plošč; 18.00 Umetne in narodne pesmi; 18.20 Pozdrav z gora; 18.45 Okno v svet; 20.00 »Na vrtni veselici« — Pisana vrsta veselih zvokov v izvedbi domačih ansamblov; 20.25 Sobotni mozaik; 22.15 Oddaja za naše izseljence; 23.10 Zaplešimo še enkrat.

Radio Murska Sobota

SOBOTA, 6. avgusta:
ob 17.00: »Naš soobtni sprehod« — ob 17.15: Obvestila in reklame — ob 17.25: »Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo«.

NEDELJA, 7. avgusta:
ob 12.00: Pogovor z volivci, lokalna poročila, obvestila in reklame; ob 12.15: Oddaja v madžarskem jeziku — ob 12.40: »Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo.

TOREK, 9. avgusta:
ob 17.00: Lokalna poročila, obvestila in reklame — ob 17.15: Oddaja v madžarskem jeziku.

ČETRTEK, 11. avgusta:
ob 17.00: Lokalna poročila, obvestila, reklame — ob 17.15: Oddaja v madžarskem jeziku; ob 17.25: »Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo«.

Radio Murska Sobota prenaša dnevno spored RTV od 5. do 8. in od 15. do 23. ure. Ob nedeljah pa od 6. do 23. ure.

Tedenski koledar

Petek, 5. avgusta — Marija
Sobota, 6. avgusta — Vlasta
Nedelja, 7. avgusta — Kajetan
Ponedeljek, 8. avgusta — Miran
Torek, 9. avgusta — Janez
Sreda, 10. avgusta — Lovrenc
Četrtek, 11. avgusta — Suzana

ČESTITKA

Štefanu Flegarju in Angelci Biček v Mariboru želimo na njuni novi življenjski poti vse najboljše

sestra Marija in ostali

OBVESTILO

Zdravstveni dom Gornja Radgona **o b v e š č a**, da zaradi letnih dopustov ordinira v splošni ambulanti v času od 8. avgusta do 5. septembra 1960 dr. Lojze Toplak, vsaki ponedeljek, sredo in petek od 7. do 13. ure. D-873

KINO

MURSKA SOBOTA — od 5.—7. avgusta: ameriški barvni cinemascopski film »Zadnji lov«; od 8.—9. avgusta: ameriški barvni film »Smešen obraz«; od 10.—11. avgusta: ameriški film »Avtobus na stranskih poteh«.

LENDAVA — od 5.—7. avgusta: ameriški film »Zlomljeno kopije«; od 9.—10. avgusta: italijanski film »Krike«.

LJUTOMER — od 6.—7. avgusta: ameriški barvni film »Artisti in modeli«; od 10.—11. avgusta: sovjetski film »Ivan Grozni — II. del«.

SLATINA RADENCI — od 7.—8. avgusta: ameriški barvni cinemascopski film »Sedem let zvestobe«, samo 11. avgusta: italijanski film »Lepe a siromašne«.

KRIŽEVCI PRI LJUTOMERU — od 6.—7. avgusta: jugoslovansko-italijanski cinemascopski film »Cesta, dolga leto dnic«; samo 10. avgusta: sovjetski barvni film »Rdeče lisije«.

VIDEM OB ŠČAVNICI — od 6.—7. avgusta: ameriški barvni film »Mister Robertsc«.

BELTINCI — od 6.—7. avgusta: indijski film »Avarac«.

VELIKA POLANA — samo 7. avgusta: angleški film »Postopači«.

Mali OGLASI

MOTORNO KOLO znamke Puch 125 ccm ugodno prodam ali zamenjam z mopedom. Mirko Stric, Boreci št. 42, p. Križevci pri Ljutomeru. M-832

SOBO v Mariboru zamenjam za stanovanje v Murski Soboti, Kranju, Mariboru, Trg revolucije 9. M-833

MOTORNO KOLO znamke MZ 125 ccm, v dobrem stanju, ugodno prodam. Vzamem tudi posojilo. Rajmund Kosednar, Murska Sobota, Mikloš Kuzmača 29. M-841

16-LETNO DIJAKINJO sprejmem na stanovanje za instruiranje matematike. Stanovanje, elektrika in kurjava zastonj. Murska Sobota, Cvetkova 44. M-842

5 KUBIKOV KAMNA (granit) za zidanje prodam. Novak, Murska Sobota, Kovačova 31. M-843

DEKLE ZA KMEČKA DELA sprejmem takoj. Franc Mežan, Zagorice št. 25, Bled. D-861

NAGRADO DOBI, kdor mi priskrbi sobo s kuhinjo v Murski Soboti ali v bližini. Naslov v upravi lista. M-844

FIAT 500 »B-C« ugodno prodam. Naslov v upravi lista. M-859

STANOVANJSKO HISO z gospodarskim poslopjem in 67 a zemlje prodam. Franc Merčnik, Gornja Radgona 35. M-860

DVE KOMPLETNI POSTELJI z madraccami in nočnima omaricama prodam. — Vprašajte vsak dan v Murski Soboti, Stefana Kovača 19 **blok - pritličje 4).** - M-863

TRAKTORJE NUJNO IŠČEMO. Pošljite ponudbe s točnim opisom. **Motorna kolesa neomejeno število pa vskladiščimo ob sobotah.** Agencija Ptuj M-866

STANOVANJSKO HISO, VSELJIVO s 1. oktobrom 1960 ugodno prodam. Naslov v upravi lista. M-867

HISO Z VEČJIM VRTOM, primerno za obrt ali dva lastnika v Murski Soboti ugodno prodam. Naslov v upravi lista. M-868

STANOVANJSKO HISO, dve stanovanji vseljivi, v središču Ljutomera tik cerkve, ugodno prodam. Vprašati pri Mariji Presker, Ljutomer, Trg Jakoba Babiča 3.

ČESTITKA

Rudiju Jaušovcu in njegovi ženi želijo na njuni življenjski poti vse najboljše — sodelavci iz uredništva.

DAROVALCI KRVI NA TRANSFUZIJSKI POSTAJI OD 25. JULIJA DO 30. JULIJA 1960

Ludvik KUPLEN — drugič, iz Prosečke vesi, Stefan ZAG iz Tromlinov, Roza KELENC — tretjič, iz Dolnje Bistrice, Kata KOVAČ — drugič, iz Dolnje Bistrice, Mirko RAJT iz Ljutomera, Karel VOGRINČIČ iz Cankove, Jože VOGRINČIČ iz Beznovec, Zlata MOREC iz Markišavec, Kamila KUČAN iz Salamenec, Vera NEMES iz Tešanovec, Marjeta GORKIČ od Grada, Anton VELMUT — drugič, iz Mostjanec, Marija KELENC — drugič, iz Dolnje Bistrice, Roza KUSTEC — drugič, iz Dolnje Bistrice, Jožef JABLANOVEC — enajstič, iz Bakovec, Stanislava SENEKOVIČ — četrtič, iz Crensovec, Helena RITLOP — osmič, iz Crensovec, Antonija BOHNEC — sedmič, iz Gornje Bistrice, Emil DORA, Jožefa BENKOVIČ, Kristina DOMONKOS, Branka KULOJEVIČ, Jožef GASPAR, Roman RAVNIČ vsi iz Murske Sobote.

V imenu bolnikov se vsem darovalcem krvi najlepše zahvaljuje

TRANSFUZIJSKA POSTAJA MURSKA SOBOTA

Pismo iz letovišča „Sutjeska" pri Jajcu

V Jajce smo prispeli v četrtek, 14. junija, nato pa so nas z avtobusom odpeljali v lepo letovišče ob jezeru ter nas razporedili, fante v šotore, dekleta pa v zgradbo. Tukaj smo skupaj s številnimi tovarši iz Srbije, Hrvatske, Makedonije in ostalih republik.

Hrano imamo zelo dobro. Vstajamo ob sedmih, takoj nato pa imamo jutranjo telovadbo in dviganje zastave, nato pa zajtrk. Za tem imamo do 10. ure prosto, po malici pa se kopamo do 13. Po popoldanskem počitku pa se zopet kopamo, po večerji pa imamo še razne prireditve.

Mnogo časa porabimo za igranje in razvedrilo, ob slabem vremenu pa **se zadržujemo ob knjigah v jedilnici,** igramo pa tudi šah.

SLAVA HAJDINJAK

Šatori v mladinskem okrevališču Debeli rtič pri Ankaranu

Lepo je bilo na letovanju v Ankaranu

Pred kratkim smo se vrnili iz letovanja v počitniškem domu v Ankaranu, kjer smo bili 14 dni. Ob prihodu na letovanje so nas v domu lepo sprejeli. Spali smo pod šotori, kjer smo se dobro počutili. Dopoldanski čas smo večinoma prebili pri raznih igrah in na plaži, sončili in kopali pa smo se tudi popoldne. Po večerji smo hodili na sprehode in igrali večerne igre. Tako so nam hitro tekli dnevi. Za dan borca smo pripravili tudi taborni ogenj. Med letovanjem pa smo imeli tudi izlet v Koper, Izolo, Piran in Portorož. Tako so potekli prijetni dnevi ob Jadranu. Domov smo prišli črni kakor zamorčki.

ROZINA BALAŽIC
D. Bistrica

KRIŽEVCI PRI LJUTOMERU — Kakor smo zvedeli, bo gasilsko društvo v Križevcih pri Ljutomeru priredilo v nedeljo veliko tombolo.

RAZKRIŽJE — Na Razkrižju bodo imeli v petek sejo krajevnega odbora, na kateri bodo pregledali dosedanje delo. Razpravljali pa bodo še o delitvi sredstev, ki jih dobi krajevni odbor iz občinskega proračuna.

NEGOVA — Iz Negove poročajo, da je na tamkajšnjem jezeru vsako nedeljo več kopalcev. Minulo nedeljo jih je bilo kar okrog 200. Za izlete se vse bolj zanimajo sindikalne podružnice iz ostalih okrajev.

V nedeljo pa so imeli pri Negovi gasilski sestanek, na katerem so se pogovorili o razvitju društvenega prapora.

POZDRAVI VOJAKOV

Pomurski fantje, ki služijo kadrovski rok v Štipu v Makedoniji, pošiljajo tople pozdrave staršem, bratom, sestram, dekletom ter vsem delovnim ljudem Pomurja, posebno pa kolektivu ČZP »Pomurski tisk«.

Alojz Železen iz Kruplivnika, Stanko Benkovič in Drago Rus iz Ivanje, August Legen iz Lipovec, Stane Zorec iz Podgradja, Stefan Lajnšček iz Budinec, Rudi Prašiček iz Železnih dveri in Franc Buček iz Dolenc.

Za poslane pozdrave našemu kolektivu se toplo zahvaljujemo.

UREDNIŠTVO

VREMENSKA NAPOVED
za čas od 4. do 14. avgusta

Zopet nestalno: sprva še deloma sončno s krajevnimi plohami, a okrog 10. avgusta večje padavine in jesensko hladno. Po 10. avgustu bistveno izboljšanje vremena.

ZAHVALA

Ob prerani smrti naše drage žene, mame in sestre

Marije Flegar, roj. Gomboši

iz Bakovec

se iskreno zahvaljujejmo vsem, ki ste jo spremljali na njeni zadnji poti. Zahvaljujemo se tudi za darovane vence in cvetje, kakor tudi tistim, ki so v težih trenutkih pomagali in z nami sočustvovali.

Še enkrat, hvala vsem!

Murska Sobota, 25. julija 1960.

ŽALUJOČI

UČITELJIŠČE V TOLMINU

s p r e j m e

SE 30 DIJAKOV

Prošnje za vpis na obrazcu 1.20 (s prilogami) vložite pri vodstvu šole, ki jo je kandidat nazadnje obiskoval — najkasneje do 20. t. m. Kandidati naj se javijo na zavodu 29. t. m. ob sedmi uri, da opravijo izpit iz slovenščine in matematike.

Ravnateljstvo učiteljišča v M. Soboti

KNJIGOVODSKO-REVIZIJSKI ZAVOD V MURSKI SOBOTI

razpisuje sledeča delovna mesta

1. računovodje
2. računovodje — pripravnika

P o g o j i: poleg splošnih pogojev iz 31. člena Zakona o javnih uslužbencih je potrebno za delovni mesti pod točko 1. in 2. srednja strokovna izobrazba ali nižja strokovna izobrazba in praksa na poslih finančne narave.

Plača po pravilniku o plačah uslužbencev zavoda. Razpis velja 15 dni po objavi. Prošnji je treba priložiti življenjepis. Nastop službe takoj ali po dogovoru.

Trgovsko podjetje na veliko

»P O T R O Š N I K« MURSKA SOBOTA, Titova c. 1

razpisuje delovno mesto

FAKTURISTA
IN VEČ SKLADIŠČNIH DELAVCEV

s stalno zaposlitvijo. Plača po tarifnem pravilniku. Nastop službe takoj. Prošnje naslovite na upravo podjetja

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij pri
ČZP »POMURSKI TISK« V MURSKI SOBOTI

r a z p i s u j e naslednja delovna mesta:

1. ADMINISTRATORKE V TAJNIŠTVU PODJETJA
2. REFERENTA V ODDELKU ZA SPLOŠNO IN KADROVSKO SOCIALNO SLUŽBO
3. ADMINISTRATORJA - KORESPONDENTA V GOSPODARSKO - KOMERCIALNEM SEKTORJU
4. TEHNIČNEGA ADMINISTRATORJA V TEHNIČNO-PROIZVODNEM SEKTORJU

P o g o j i pod:

1. končana administrativna šola, obvladanje strojepisja in stenografije;
2. končana administrativna šola ali nižja srednja šola z daljšo prakso v administrativni službi;
3. končana ekonomska srednja ali nižja srednja šola s prakso v gospodarski organizaciji;
4. končana ekonomska srednja šola ali nižja srednja šola s prakso v gospodarski organizaciji;
5. končana ekonomska srednja šola s prakso v gospodarskem knjigovodstvu.

Plača po tarifnem pravilniku, nastop službe takoj ali po dogovoru.

Prošnje s kratkim življenjepisom pošljite upravi podjetja nazpozneje do 15. avgusta 1960.

KOMISIJA ZA ŠTIPENDIJE
PRI OKRAJNEM LJUDSKEM ODBORU V MURSKI SOBOTI

r a z p i s u j e

na podlagi 7. in 22. člena temeljnega zakona o štipendijah (Ur. list FLRJ, št. 32-349/55) za šolsko leto 1960/61 sledeče štipendije:

na tehnični fakulteti:
2 štipendiji na oddelku za tehnično kemijo
1 štipendijo na oddelku za gradbeništvo (za pedag. službo)
1 štipendijo na oddelku za strojništvo (za pedagoško službo)

na agronomski fakulteti:
6 štipendij za agronomijo (2 za pedagoško službo)

na gozdarski fakulteti:
1 štipendijo za gozdarstvo

na filozofski fakulteti:
2 štipendiji za matematiko-fiziko
2 štipendiji za pedagogiko
1 štipendijo za psihologijo
1 štipendijo za angleščino
2 štipendiji za slovenščino (1 delo v knjižnici)
1 štipendijo za arheologijo-zgodovino
1 štipendijo za študij sociologije

na medicinski fakulteti:
1 štipendijo za splošno medicino

na pravni fakulteti:
2 štipendiji

na ekonomski fakulteti:
2 štipendiji (za pedagoško službo)

na glasbeni akademiji ali srednji glasbeni šoli:
3 štipendije (1 za teorijo, 1 za klavir in 1 za violino)

na visokih šolah:
1 štipendijo na visoki šoli za telesno vzgojo

na višjih šolah:
3 štipendije na višji gospodinjski šoli

na srednjih šolah:
2 štipendiji na tehnični srednji šoli — kemični oddelek
1 štipendijo na srednji gozdarski šoli
6 štipendij na kmetijski srednji šoli (za upravno službo)
2 štipendiji na šoli za sanitarne tehnike
2 štipendiji na šoli za medicinske sestre
3 štipendije na srednji telesnovzgojni šoli
1 štipendijo v knjižničarski šoli

Kolkovane prošnje z 250 din državne takse vložite na OLO - komisiji za štipendije, Murska Sobota — za srednje šole do konca avgusta, za visoko šole pa do konca septembra tega leta.

Prošnji priložite: 1. prepis zadnjega spričevala ozir. potrdilo o opravljenih izpitih; 2. potrdilo o premoženjskem stanju; 3. mnenje mladinske organizacije (mnenje OO SZDL, ZB) v zaprti kuverti; 4. mnenje šole.

Prednost pri izbiri imajo otroci padlih borcev in žrtev fašističnega terorja, študentje ozir. dijaki višjih razredov in letnikov ter prosilci s področja OLO. — Po roku prispele prošnje ne bomo upoštevali.

KOMISIJA ZA ŠTIPENDIJE OLO M. SOBOTA

ZDRAVSTVENI DOM MURSKA SOBOTA

r a z p i s u j e delovno mesto

P O M O Č N I K A U P R A V N I K A

P o g o j: srednja ali višja šolska izobrazba z večletno prakso v upravni službi

Prošnje pošljite na upravo Zdravstvenega doma M. Sobota do 15. avgusta 1960

DRAŽBENI OKLIC

Dne 7. avgusta 1960 bo ob 9. uri

JAVNA DRAŽBA

raznih stvari iz osnovnih sredstev Gostinskega podjetja Hotel »CENTRAL« v Murski Soboti na sedežu podjetja.

Na dražbi se bodo prodale omare, postelje, stoli, decimalne in avtomatične tehtnice, ogledala in drugi rabljeni inventar. Pooblaščenci gospodarskih organizacij in drugih pravnih oseb se morajo izkazati z izrecnim pooblastilom, da so upravičeni kupiti na javni dražbi prodajne predmete za svojo organizacijo.

Zasebnikom se lahko prodajo predmeti le proti takojšnjemu plačilu na dražbi dosežene cene.

Hotel »CENTRAL«

POMURSKI VESTNIK

List izdaja in tiska Časopisno založniško podjetje Pomurski tisk v Murski Soboti
Direktor Jože Vild
Urejuje uredniški odbor
Odgovorni urednik Štefan Balažic

List pošiljamo samo po predplačilu — Nenaročenih rokopisov ne vračamo in ne odgovarjamo zanje.

Uredništvo: Murska Sobota, Kocljeva ulica 7, telefon 138 — Naročniški in oglasni oddelek: Murska Sobota, Kocljeva ul. 7 — Naročnina: celoletna 400 dinarjev, polletna 200 dinarjev, za inozemstvo letno 1000 din. — Tek. račun pri Komunalni banki v Murski Soboti št. 605—70

1—365

Večje število

zidarjev in delavcev

potrebujemo

Oskrba je zagotovljena.. — Plača in terenski dodatek po dogovoru.

Gradbeno podjetje

»G R A D I T E L J« LJUBLJANA, Šmartinska cesta 6 B

Kratke zanimivosti

ZA SLEDOVI SNEŽNEGA ČLOVEKA

Prvi zmagovalec Mount Everesta, sir Edmund Hilary se je odločil, da bo skušal najti snežnega človeka, za katerega pravijo, da še danes živi na Himalaji. Z njim bo šel tudi nek direktor zoološkega vrta in en fiziolog. Hilary upa, da mu bo uspelo rešiti uganko o tem, ali skrivnostni Jeti — snežni človek, ki ga še nihče ni videl, a so našli njegove sledove, živi ali ne. Se bo Hilary tudi drugič zmagoslavno vrnil s himalajske ekspedicije?

»KOREJA« V BLIŽINI DEBRA

Na poti med Debrom in Strugo je kavarna, ki ima uradni naziv »Suho polje«. Ljudje iz okolice imenujejo to kavarno »Koreja« in zgodilo se je, da je to ime že prišlo v vozne rede nekaterih avtobusnih podjetij.

Vaščani trdijo, da je to ime nastalo v času korejske vojne, ker so se v tej kavarni ljudje večkrat pretepali.

32 LET BREZ BOLNIŠKEGA DOPUSTA

Jovan Golubović, delavec v rudarskem topilniškem bazenu Bor, dela že 32 let v topilnici, a ni zamudil doslej niti enega dne zaradi bolezni. Njegova zdravniška knjižica je — kakor pravi sam — čista kot solza. Jovan upa, da bo njegova knjižica ostala do upokojitve neomadeževana.

BORBA MED RIBO IN KAČO

To, kar je doživel Mirko Rodič iz Like, je res nevsakdanji dogodek. Mirko je lovil v Uni ribe, ko je v bližini zagledal kako se borita na življenje in smrt velika riba in kača. Plazilki je uspelo, da je zgrabila ribo in jo začela požirati. Ribič je vrgel trnek v tisto smer in na veliko presenečenje je kača z ribo v žrelu požrla črva. Ta dvojni plen je potegnil na obalo in rešil ribo iz žrela ter jo spustil v vodo, kači pa je izrekel smrtno sodbo.

KAPA V PTIČJEM GNEZDU

Jovo Gagrica, poljedelec iz okolice Drniša, je že dalj časa pogrešal kapo in je skoraj že pozabil nanjo. Ko pa je pred nekaj dnevi posekal brest, je Jovo ves presenečen obstal. V ptičjem gnezdu je našel svojo kapo. Krilati prebivalci so si v njej zgradili komfortno stanovanje.

SKRBI NIZOZEMSKIH AVTOMOBILISTOV

Na Nizozemskem skoraj ne mine dan, da ne bi kak šofer zavozil v vodni kanal. Zaradi estetskega izgleda oblasti ne dovolijo, da bi te kanale ogradili, zato pa so po vseh šolah organizirali tečaje o tem, kako priti iz avtomobila, ki je zapeljal v vodo. Teorija je povezana tudi s prakso. Slušatelji se morajo s šolskim vozilom zapeljati v vodo in se rešiti. Glavno pravilo pri teh reševanjih je to, da mora voznik mirno počakati v avtomobilu tako dolgo, dokler voda avtomobila skoraj čisto ne napolni. Pri tem se pritisk vode na obeh straneh izenači in šofer z lahkoto odpre vrata ter splava na kopno.

TIHOTAPEC

Pri povratku v Hong-Kong je bil aretiran 46-letni trgovec Vo Sor Se, ker se je carinику zdel debelejši kot ob odhodu iz mesta. Ko so ga preiskali, so našli pri njem zlato v ploščah v vrednosti 4 milijone dinarjev. Trgovec si je zlato prilepil na kožo z lepilnimi trakovi.

MORILEC SVOJIH STARŠEV

Pred nedavnim je bil obsojen na deset let zapora Manfred Buchholz iz zapadnega Berlina. Ta osemnajstletni dijak je dal svojim staršem v čaj strup in jih takoj ubil. Na procesu Buchholz sploh ni obžaloval krivde, ampak je trdil, da se je moral rešiti svojih staršev, ker mu niso dovoljevali obiskov nočnih zabav. Po tej razpravi so nemškemu parlamentu predlagali, da se maksimalna kazen za mladoletnike poveča od deset na petnajst let.

ZVOČNA KNJIŽICA

Nekoč so pripovedke pripovedovale babice, zdaj pa so jih nadomestile gramofonske plošče. Na letošnjem sejmu knjig v Frankfurtu so prikazali tudi zvočno knjižnico, ki vsebuje razne pripovedke, novele in črtice. Otroci in pa tisti, ki jim peša vid, lahko spremljajo svetovno književnost tako, da poslušajo gramofonske plošče.

LAVA JE OBKOLILA VAS

Na otoku Lopevi v Tihem oceanu je začel bruhati vulkan, za katerega so že leta 1939 menili, da je ugasnil. Lava, ki se je hitro razlila po otoku, je prisilila 286 tamkajšnjih prebivalcev, da so zapustili svoje domove in so se vkrcali na ladjo »Merciana«.

Le vaščanom ene vasi na jugu se ni uspelo izseliti, ker jim je lava zaprla vse poti. Tako je ogroženih okrog dvajset vaščanov in zdaj čakajo le še pomoč od letalstva, ki so ga obvestili preko radija.

NENAVADNA KRAJA

Jim Solsberi, znani žepar iz Alentowna (ZDA) se je pogajal, da ga za primerno kavcijo spustijo do sodne razprave na svobodo. Ko se je pogovarjal o pogojih, je šefu policije in sodniku neopazno potegnil iz žepa listnice in z njihovim denarjem plačal 100 dolarjev kavcije.

»NARKOZA« ZA DREVESA

Neka ameriška firma prodaja pod imenom MH-30 neko sredstvo, za katerega trdijo, da pozimi uspava drevesa tako, da jim skoraj popolnoma prekine delovanje celic. Tako uspavano drevo lahko prestane tudi največji mraz.

ŠE NIKDAR NISO VIDELI SNEGA

Po neki statistiki, ki jo je izvedla UNESCO, živi na svetu nad sto milijonov ljudi, ki še nikdar niso videli snega. Zato jim je pa tembolj znana vročina tropskih krajev.

SKOT V HELIKOPTERJU

V Edinburghu na Škotskem je Mac Macferson sedel v helikopter, da bi se prvič vozil. Za pol ure vožnje je plačal dva šilinga. Po desetih minutah vožnje je helikopter trčil v vrh nekega drevesa in strmoglavil na zemljo. Pilot je v tej nesreči umrl, Mac Macferson pa se je po dveh urah hoje neposkodovan vrnil na letališče in zahteval, da ga drugi helikopter pelje še preostalih 20 minut, ki jih je že plačal.

Na eni izmed najmodernejših cest v Kjöbenhavnu so ustavili ves promet, ko je točno po prehodu za pešce prečkala cesto družina labodov. Mati, oče in osem njunih otrok-labodov, se je napotilo od enega mestnega jezera k drugemu. Ta slika v tem mestu ni edinstven primer, ampak imajo Danci podobne prizore tudi na turističnih plakatih. Pri nas pa je težko doseči, da bi pešci našli svojo pot čez cesto po prehodu za pešce, pa tudi šoferje je težko navaditi, da bi ustavljali pred prehodi. Podobni turistični lepaki pa so zelo uspeli in prinesli Dancem lepe devize. Tako ob tej sliki lahko povzamemo dva vzgleda: uspela turistična reklama in disciplina na cesti.

ČLOVEK, KI NIKDAR NE SPI

Alfonso Maloco, uslužbenec v italijanskem mestu Aquila že 7000 noči ni zatisnil očesa. Čeprav je star šele 47 let, je že ves izčrpan in ima videz starčka. Poskušal je že vsa zdravila, a mu nič ne pomaga. Alfonso Maloco ne spi od poletja leta 1941, ko je doživel močan živčni šok.

Cekerji — naš domači izdelek

Zemlja lahko preživlja 28 milijard ljudi

Angleški ekonomist Collin Clark je ostro obsodil strokovnjake, ki predvidevajo, da bo koncem tega stoletja na zemlji čez 5 milijard ljudi in bo ta prenaseljenost povzročila pomanjkanje hrane. V znanstveni razpravi Clark ugotavlja, da bo zemlja lahko preživljala 28 milijard ljudi, če bodo vse države uvedle tako dovršeno obliko poljedelstva, kot jo ima Nizozemska. Enako mnenje zastopa tudi dr. B. R. Icroid, šef oddelka za prehrano pri organizaciji ZN. Ta trdi da skoraj vse države lahko povečajo kmetijsko proizvodnjo za 50 ali celo 100 odst.

Svoj optimizem sta ta dva strokovnjaka podkrepila s tem, da v Amazoniji, ki obsega eno dvajsetino kopnega, ni obdelane niti ene pedi zemlje. Prav tako še vedno počiva 180.000 hektarjev najboljše zemlje na svetu v Etiopiji. Bogate žitnice bi lahko postale tudi plantate na otoku Mindanau, ki se razprostirajo v neskočnost.

Tudi obsežna Indija bi z uvedbo racionalnejšega poljedelstva lahko potrojila proizvodnjo pšenice. Tako ni prav nobene skrbi, da bi prišlo na zemlji zaradi prenaseljenosti do gladu.

Elektronski prevajalec

Nekaj ameriških znanstvenikov in inženirjev je pokazalo najpopolnejši elektronski stroj za prevajanje iz ruskega na angleški jezik. Naprava ne prevaja le strokovnih knjig, ampak tudi literarna dela. To ji uspeva zato, ker ima bogat »besedni zaklad«, saj vsebuje 55.000 besed in izrazov.

Demonstraciji te naprave, ki prevede v eni minuti 40 besed, je prisostvovalo veliko število znanstvenikov. Ta robot bodo kmalu še bolj izpopolnili in bo prevajal 2400 besed v minuti, register besed pa bo 500.000.

Čeprav te naprave izredno dobro obvladajo stavčno skladnjo in slovnična pravila, njihovi prevodi stilistično niso posebno cenjeni. Novi elektronski prevajalec, ki bo imel 500.000 besed, bo prevajal s posebno fotografsko emulzijo. Nov stroj je izumil dr. King Gilbert, znanstvenik pri mednarodnem zavodu za raziskovanje elektronskih naprav. Njegov elektronski prevajalec bo imel to lastnost, da bo besedni red v stavku razporejal pravilno, prav tako pa bo za oznako enega pojma lahko izbiral različne izraze.

Življenje na nevidnih planetih?

Opazovanje zvezd, katerih svetloba do zemlje sploh ne sega, je nekatere znanstvenike privedlo do zaključka, da na teh planetih živijo ljudje z visoko civilizacijo. Za to teorijo se zavzema predvsem Freeman Deison, član raziskovalnega inštituta v Prinstonu (ZDA).

Dr. Deison je svojo trditev tako razložil: »Nekatere zvezde za nas niso vidne, ker jih obdaja velik obod, ki so ga morali zgraditi ljudje z visoko tehniko. Ta umetni obod so lahko postavili le z izkoriščanjem sončne energije.«

Da bi to svojo trditev še bolj utrdil, je dr. Deison predlagal, naj bi vlovili infra rdeče žarke, ki morebiti prihajajo s teh planetov. Ta raziskovanja pa bi na ta način lahko bila dolga nekaj tisoč let, dokler ne bi prišlo do končnih rezultatov.

Protesti velikanov

Klub visokih ljudi je imel pred nedavnim v Hanovru svojevrsten kongres. Cilj tega srečanja ni bil ta, da bi si ti velikani iz Nemčije in iz sosednjih držav ustvarili reklamo, ampak da s skupnimi močmi poiščejo zdravilo proti težavam, s katerimi se srečujejo vsak dan.

Predsednik kongresa Werner Schneider, visok 196 cm je določil, da temu zboru lahko prisostvujejo le moški, ki so višji od 190 cm in ženske večje od 180 cm. Potem je predlagal, da vsi veliki ljudje skupno stopijo v akcijo in predlagajo zakonske spremembe. Veliki so mnenja, da se jim godi krivica, ker jih pri plačah enačijo z normalnimi ljudmi. Zahtevali so večje plače, ker so njihovi izdatki za obleko in hrano precej večji od ljudi povprečne rasti.

Velikan dr. Kniping je znanstveno dokazal, da organizem velikanov izgoreva pri moških petnajst odstotkov, pri ženskah pa deset odstotkov več kalorij kot pri normalnih ljudeh. Velikanom je potrebno precej več hormonov in vitaminov, posebno velike izdatke pa povzroča obleka in nakup čevljev.

Najboljša nemška košarkarka Ursula Kun, ki je visoka 192 cm je izjavila, da v trgovini še ni našla sebi primernih čevljev, vojak Manfred Stahl pa je zahteval, da visoke ljudi oprostijo vojaških obveznosti, ker je za njih to pravo mučenje.

Največjo pozornost je na kongresu zbudila družina velikanov: oče je visok 225 cm, dva sinova 214 in 210 cm, hčerka pa 204 cm. Največji človek na kongresu je bil Walter Staub, visok 238 cm, edini človek, ki si s svojo visoko rastjo služi kruh in je v dvajsetih letih toliko zaslužil, da bi lahko do smrti lepo živel od svojih prihrankov.

Eden izmed udeležencev kongresa v Hannovru, ki pa niti ni bil največji med velikani.

NEME GRAMOFONSKE PLOŠČE

Hrup glasbenih avtomatov je v nekaterih zapadnoevropskih državah postal že nevzdržljiv. Vsak lokal je opremljen z glasbenim avtomatom in gost vrže vanj kovanec ter izbere ploščo, ki mu ugaja. V Švici so zdaj v te avtomate dali tudi neme plošče. Če se hoče kdo vsaj za pet minut otresti glasbenega hrupa, vrže v avtomat kovanec in pritisne gumb z napisom »praznoc«. Takrat drsi igla po prazni plošči in v lokalu je pet minut tišine.

TUDI REKORD

Sedemnajstletni Dance Berns Mortensen je postavil čuden rekord: v letu 1959 je gledal 406 filmskih predstav in tako potolkel dosedanji svetovni rekord ameriškega novinarja Georga Reborna, ki je preteklo leto gledal »samo« 358 filmov. Mladi Danec se trudi, da bi v tem letu svoj rekord izboljšal na 450 filmov.

HRABRA OTROKA

Dva fanta iz sovjetskega mesta Filje sta es igrala v bližini železniške proge, ko sta nenadoma opazila, da leži na progi železen plug. Če bi pripeljal vlak, bi prav gotovo prišlo do nesreče. Hotela sta odstraniti plug, toda takrat je že pripopotal vlak, ki pelje iz Kounceva v Moskvo. Napela sta vse moči in uspela sta. Že v naslednjem trenutku je vlak švignil mimo.

Tukaj počiva Laszlo Kohut

Skica za roman, ki ga ne bom nikdar napisal

Repelen je ime kraju, kjer so dogodki oblikovali to balado. Repelen na robu Porurja, kjer so vzklili veliki rudniki Rheinpreussen, katerih kapital blagoslavlja pot rudarjev različnih narodov. Tu je življenje izkrcalo italijanske rudarje, ki v globini 600 metrov služijo marke za svoje družine na Apeninskem polotoku, madžarske rudarje, ki jih je revolucija pognala po svetu in jugoslovanske emigrante, ki ob vprašanju, zakaj so prišli, molčijo.

V tem pisanem mozaiku narodnosti je živel tudi Laszlo Kohut. Neuspela madžarska revolucija mu je obetala zapor, ki se ga je s pobegom rešil.

Pravi sin Panonske nižine, ki ni mogel pozabiti svojega Balatona, tokajca, ciganskih violin in čardaša, se je težko udomačil med rudniškimi jaški. Njegovo kronično domotožje so lajšali le načrti za bodočnost. In vendar je še vedno živel v spominih. Govoril je o revoluciji več kot o domu, ker je vedel, da mu je ravno ta odtrgala vse to.

Medtem ko so njegovi rojaki odhajali iz rudnika in se zaposlovali drugod ali pa so se izselili iz Nemčije, je on trdo vztrajal v svojem revirju. Čeprav se je dobro zavedal, kaj pomeni v Nemčiji beseda Ausländer in Flüchtling, je ostal. Njegovi načrti za bodočnost so premagali vse to. Aranka bo kmalu prišla iz Avstrije in takrat si bosta že nekje uredila življenje. Laszlo bi prav gotovo še marsikaj pripovedoval o svojih načrtih, toda nekega dne sem moral nenadoma na njegov pogreb.

Stopal sem v zadnjih vrstah ne prav dolgega pogreba. Tavali smo po pokopaliških poteh, kakor da ne moremo najti Laszlovejevega zadnjega doma. Spredaj so pogrebci nesli krsto in za njo so stopali madžarski emigranti, ki so zašli med te rudniške dimnike prav tako zaradi revolucije kot Laszlo. Žalosten dan je bil in zdelo se mi je, da celo nebo joka. Vodene niti so segale od oblakov do zemlje. Debele kaplje dežja so počasi kot solze polzele čez vence.

Stopal sem za krsto svojega znanca in premišljeval o njegovi nesreči, o Aranki, ki se v Avstriji udinja za služkinjo in niti ni mogla pravočasno na pogreb. Čez mesec, dva, se je hotel Laszlo poročiti in Aranka je že pripravljala potne listine za Nemčijo.

Procesija se je ustavila ob grobu, krsto so postavili na zemljo. Nebo se še ni izjokalo.

Gruča brezdomcev je obkolila grob. Poslednjič so odnesle vrvi Laszloja v globino zemlje, rojaki so mu izrekli poslednji rudarski »Srečno«. Mnogokrat se je ob tem pozdravu spuščal v globino za novimi tonami premoga, dokler nekega dne...

Srečal sem Laszloja prav tisto jutro. Stal je že pred jaškom pripravljen na podzemlje na koncu dolge rudarske vrste. Čelado, na kateri so se videli udarci železa in kamenja, je potiskal na oči. Stal je molče, kajti nikdar ni hotel, da bi se mu kdo posmehoval zaradi slabe nemške govorice.

»Popoldne bom prišel!«, je še zakričal in potem ga je požrla globina. Tistega dne sem ga zaman čakal in najini pogovori so ostali nedokončani.

Zvečer po pogrebu smo se zbrali v gostilni »Treffpunkt« in dolgo je po Repelnu odmevala madžarska pesem »Marad csak a fájdalom«. Tokajc ni prinesel prav nič prijetnega razpoloženja, kajti sedmina je vse prizadela.

»To je pogreb naše mladosti!«, so vzklikali mladi madžarski emigranti. Ob tem pogrebnem vzdušju je nekdo prinesel brzojavko, naslovljeno na Laszlojev naslov. Drhteči prsti njegovega sorodnika so odprli brzojavko. Aranka je brzojavila, da je končno uredila vse stvari s potnimi dokumenti in da zdaj za prihod v Nemčijo ni nobenih ovir več. Istega dne so časopisi prinesli kratko vest, da je v revirju 36 ubilo madžarskega emigranta Laszloja Kohuta. Morda je te vrstice brala tudi Aranka. Sedmina pogreba na tujem se je končala pozno ponoči.

Ko sem nekaj dni pozneje spet zašel na Laszlojev grob, je bil med mnogim cvetjem tudi Arankin venec. Na grobu je bila označena že njegova zadnja pošta: »Itt nyugszik László Kohut...

EPILOG

Nikdar ne bom pisal romana o življenju repelenskih emigrantov, kajti resnica bi postavila na laž vsa tista pisma naših emigrantov: »Počutimo se dobro in zadovoljni smo!«

D. D.